

MILLER CANFIELD

ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В ПОЛЬЩІ

ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В ПОЛЬЦІ

Передмова

В даній публікації представлений інформаційний огляд основних правових заключень, які варто враховувати в роботі з організації бізнесу в Польщі.

Зміст варто вважати лиш узагальненням відповідних положень, що застосовуються і не виконує ролі конкретної правової поради. Читачам рекомендується звернутися за порадою до адвокатів в державі, громадянами якої вони є для консультації згідно законодавства та визначення варіаційних можливостей планування.

Відвідайте наш сайт за адресою www.millercanfield.com за додатковою інформацією, оновленнями та інформаційними бюлетенями.

Зміст

Огляд	1
Форми господарювання.....	1
Заснування підприємства.....	2
Спеціальна форма ведення бізнесу в Польщі – прямий продаж.....	5
Механізм вирішення спорів.....	6
Питання праці та зайнятості.....	9
Податки.....	13
Податок на прибуток підприємств (ВПП).....	13
Податок з доходів фізичних осіб (ПДФО).....	15
Податок на додану вартість (ПДВ).....	17
Інтелектуальна власність.....	19
Конкурентне право.....	20
Ринок капіталу.....	22
Інвестиційні можливості.....	25
Правила конфіденційності Європейського Союзу.....	32
Наша юридична компанія Miller Canfield.....	34

Огляд

Правова система Польщі базується на принципах європейського континентального цивільного права. Переважна більшість польських законів кодифіковані, в тому числі закони, які регулюють ведення бізнесу і комерції, положення яких також закріплені в Кодексі комерційних підприємств та Цивільному кодексі. Верховним законом Польщі є Конституція Республіки Польща.

Польське публічне та приватне право охоплює різні сфери, які включають в себе наступні основні напрямки:

- Цивільне право (prawo cywilne), більшість положень якого міститься в польському Цивільному кодексі;
- Комерційне право (prawo handlowe) винятково закріплене у Кодексі комерційних підприємств Республіки Польща;
- Адміністративне право (prawo administracyjne);
- Конституційне право (prawo konstytucyjne);
- Міжнародне приватне право (prawo prywatne międzynarodowe);
- Податкове право (prawo podatkowe);
- Кримінальне право (prawo karne);
- Сімейне право (prawo rodzinne);
- Трудове право (prawo pracy);
- Право інтелектуальної власності (prawo własności intelektualnej);
- Банківське право (prawo bankowe).

Форми господарювання

Найбільш типові форми юридичних осіб

Є шість основних типів правових форм для ведення бізнесу, чотири з них – товариства, а саме: зареєстроване товариство (spółka jawna), професійне товариство (spółka partnerska), командитне товариство (spółka komandytowa) і

акціонерно-командитне товариство (spółka komandytowo-akcyjna). Решта два типи правових форм є товариство з обмеженою відповідальністю (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) і акціонерне товариство (spółka akcyjna).

Найбільш типовою формою юридичної особи є товариство з обмеженою відповідальністю (далі "ТЗОВ"). ТЗОВ має статус юридичної особи і може набувати права, нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем у суді. Така компанія несе відповідальність за своїми зобов'язаннями самостійно, тобто жоден з акціонерів окремо не несуть відповідальності за зобов'язаннями компанії. Назва компанії повинна містити, крім власної назви, вказівку на її правову форму, наприклад товариство з обмеженою відповідальністю чи інше.

Роль Ради Керуючих

Рада керуючих називається Радою Правління. Цей орган є обов'язковим для ТЗОВ та акціонерних товариств. Крім того, також можливо створити Правління в професійних товариствах.

Рада Правління в ТЗОВ призначається на зборах акціонерів, якщо статутом товариства не передбачено інше, і складається з одного або кількох членів, які можуть бути призначені з числа акціонерів або з числа аутсайдерів. (В акціонерних товариствах Рада Правління призначається Наглядним органом, якщо статутом не передбачено інше, а загальні збори акціонерів зберігають за собою право звільнити членів правління або призупинити їхні повноваження). Цей орган несе відповідальність за управління повсякденною діяльністю компанії та її представництв у всіх діях компанії. Кожен член Ради Правління може без попередньої резолюції правління, обробляти питання, що виникають в ході звичайної діяльності компанії. Основне правило полягає в тому, що якщо статутом компанії не передбачено іншого, повноваження члена Правління закінчуються в день зборів акціонерів, що затверджують фінансовий звіт за перший (або останній - якщо

член призначається на термін більше одного року) повний фінансовий рік, в якому особа виконувала функції члена Правління. Якщо Рада Правління складається з більше ніж однієї людини, статутом компанії може бути встановлено порядок представництва. Якщо ж статутом не передбачено порядок представництва, то два члени Правління діють спільно або один з членів (що діє за комерційною довіреністю) вправі робити заяви від імені компанії.

Заснування підприємства

Щоб заснувати бізнес у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю або акціонерного товариства, потрібно забезпечити мінімальний акціонерний капітал і успішно завершити процес реєстрації. Мінімальний статутний капітал у всіх товариств і компаній становить:

- Громадське об'єднання - немає мінімуму;
- Зареєстроване товариство - немає мінімуму;
- Професійне товариство - немає мінімуму;
- Командитне товариство - немає мінімуму;
- Акціонерне-командитне товариство - PLN 50,000;
- Товариство з обмеженою відповідальністю - в злотих 5,000;
- Публічне акціонерне товариство - в злотих 100,000.

Певні умови повинні бути виконані, щоб заснувати компанію в вигляді товариства з обмеженою відповідальністю або акціонерного товариства.

По-перше, статут компанії повинен бути нотаріально засвідчений і підписаний у присутності нотаріуса акціонером (акціонерами) новоутвореної компанії або представником, що діє за належним чином оформленою довіреністю. Така довіреність повинна бути підписана всіма акціонерами товариства, нотаріально завірена та апостильована, якщо хтось з акціонерів є іноземним громадянином.

Якщо акціонером товариства є юридична особа, нотаріус може вимагати доказів її належного заснування та ведення діяльності. Зазвичай це досягається шляхом подання копії виписки з регіонального реєстру суб'єктів господарювання, яка повинна містити в собі основну корпоративну інформацію такого акціонера, у тому числі дані про його посадових осіб, уповноважених представляти акціонера та підписувати від його імені необхідну документацію. Якщо такий документ видається іноземними реєстраційними органами, він повинен бути апостильованим та його переклад на польську мову має бути здійсненим і належним чином засвідченим в Польщі. Після того як вищезазначені документи були перекладені польською мовою, вони мають юридичну силу та можуть використовуватись.

Вартість нотаріальних послуг у вищевказаних випадках залежить від розміру частки в статутному капіталі. Для статутного капіталу в розмірі 5,000 злотих певного ТзОВ, максимальний збір не перевищуватиме 160 злотих; для типового акціонерного товариства з мінімальним розміром статутного капіталу в 100,000 злотих максимальною платою буде 1,170 злотих. Плата також включає в себе 23% ПДВ. Податок на дії в цивільному праві розраховується як 0,5% від первинної вартості статутного капіталу.

Після підписання вищезгаданого документа компанія буде вважатися "в процесі формування"

("spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji" або, відповідно, "spółka akcyjna w organizacji"). Це буде вважатися першим кроком на шляху до повної реєстрації. Компанія в процесі формування здатна укласти договори з третіми особами та здійснювати господарську діяльність до остаточної реєстрації.

Другою вимогою є те, що внески до статутного капіталу повинні бути здійсненими в повному обсязі або частково (для акціонерного товариства) до реєстрації компанії в Національному судовому реєстрі (Krajowy Rejestr Sądowy). На практиці це означає, що основний внесок повинен бути внесеним на банківський рахунок компанії перед подачею заявки на реєстрацію до Національного судового реєстру, що в свою чергу означає, що банківський рахунок повинен бути відкритим між моментом, коли компанія знаходиться в процесі формування та моментом остаточного подання заявки на реєстрацію компанії до господарського суду. Компанія зобов'язана відкрити рахунок у польських злотих (в будь-якому банку, за винятком Національного банку Польщі), а також може відкрити рахунок в іноземній валюті в банку, уповноваженому здійснювати угоди в іноземній валюті. Вартість відкриття банківського рахунку залежить від правил даного банку.

Нарешті, створення компанії в Польщі теж вимагає обов'язкової реєстрації в польських державних установах, таких як: Національний судовий реєстр підприємців, бюро статистики (Główny Urząd Statystyczny) та Податкове управління.

Для реєстрації компанії в Національному судовому реєстрі підприємців, новостворена Рада Правління компанії подає заявку на реєстрацію до відповідного господарського суду згідно місця створення компанії.

Реєстрація компанії в Національному судовому реєстрі підприємців зазвичай займає від двох до

шести тижнів з моменту подачі заповненої аплікаційної форми. Компанія отримує статус юридичної особи після завершення реєстрації.

Господарський суд стягує комісійну плату в розмірі 500 злотих за оброблення інформації про реєстрацію компанії, а також фіксований збір в розмірі 100 злотих (за обов'язкове оприлюднення про реєстрацію компанії в Офіційному журналі "Monitor Sądowy i Gospodarczy").

Водночас з подачею заявки на реєстрацію до Національного судового реєстру підприємців, компанія повинна подати заявку й до інших реєстрів. На практиці це означає, що відповідні заяви в бюро статистики (Główny Urząd Statystyczny) та до Податкової інспекції додатково подаються з заявою до судового реєстру. Після завершення реєстрації, реєстраційний суд протягом трьох днів передає відповідні заявки до двох інших відповідних інстанцій.

Заявку до бюро статистики також потрібно подати для отримання компанією статистичного номеру. Після того, як реєстрація в реєстраційному суді буде завершена, додана заява разом з рішенням суду про реєстрацію компанії направляється до бюро статистики. При видачі свідоцтва в бюро статистики та присвоєнні статистичного номеру жоден збір не стягується і одразу після присвоєння відсилається безпосередньо до місцезнаходження компанії.

Всі особи, які здійснюють господарську діяльність у Польщі, зобов'язані мати Ідентифікаційний податковий номер (далі "ІПН"). Компанія, маючи свій ІПН уповноважена видавати і отримувати оплатні чеки. Кожна компанія зобов'язана вказувати свій ІПН на всіх листах і комерційних замовленнях, випущених компанією в паперовому або електронному вигляді. Якщо компанія за своєю організаційно-правовою формою повинна бути платником ПДВ, вона повинна зареєструватися відповідним чином в податковому управлінні.

Аналогічно реєстрації в бюро статистики, одразу по завершенні реєстрації в судовому реєстрі, заява направляється до відповідного Податкового управління спільно з рішенням суду про реєстрацію компанії.

Для отримання Ідентифікаційного податкового номеру немає жодного грошового збору. Податкове управління, однак, стягує збір у розмірі 170 злотих за реєстрацію компанії, як платника ПДВ і увесь процес податкової реєстрації компанії може зайняти до шести тижнів. Після того, як Податкове управління видає ІПН для компанії, вона може видавати та отримувати оплатні чеки.

Вищевказана процедура реєстрація компанії є обов'язковою для всіх видів підприємств. Але можливі також інші види реєстрацій, пов'язаних з веденням бізнесу в Польщі, наприклад, існують деякі відмінності для підприємств, що використовують найману працю. Окремо також передбачені вимоги для звітності створених в Польщі компаній з іноземними інвестиціями.

Є ряд видів бізнесу, для початку ведення яких потребується укладення договорів з відповідними міністерствами або іншими компетентними державними установами певних галузей. Ці вимоги застосовуються для польських та іноземних компаній.

Основними напрямками діяльності, що потребують додаткових договорів визначені в Законі «Про свободу господарської діяльності» від 2 липня 2004. Договори необхідні для:

- Розвідки, виявлення вуглеводневих та твердих корисних копалин і ґрунтових мінералів та місць їх покладів, великих покладів речовин в ґрунтових насипах та підземних родовищ;
- Виробництво та торгівля вибуховими речовинами, зброєю і боєприпасами, продуктами та технологіями для військових потреб та поліції;
- Виробництво, переробка, зберігання, передача, розподіл і торгівля паливом та енергією;

- Захист громадян та майна;
- Трансляція радіо- та теле- програм;
- Трансляція радіо- та теле- програм
- Діяльність казино.

Докладні положення, що стосуються масштабів, термінів та умов, вищевказаних договорів зазначені в окремих законодавчих актах. Тарифи залежать від виду таких договорів. Для деяких інших видів діяльності, не зазначених вище, також можуть вимагатися спеціальні дозволи, ліцензії або реєстрації в реєстрі регульованої діяльності.

Якщо компанія бажає використовувати найманих працівників з числа осіб, що не є громадянами ЄС, вона повинна отримати відповідні робочі дозволи, виконуючи таким чином вимоги, передбачені законом. Реєстрація в Агентстві соціальної безпеки (Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ZUS) повинна бути здійсненою протягом семи днів з моменту використання першого найманого працівника не громадянина ЄС. Це може бути зроблено разом з реєстрацією в судовому реєстрі шляхом приєднання відповідної заявки до основної, якщо компанія має намір використовувати таку найману працю одразу після її реєстрації.

Всі товариства (крім громадських організацій, кожен партнер яких повинен бути зареєстрований в реєстрі індивідуальних фізичних осіб-підприємців) повинні бути зареєстровані в судовому реєстрі. Як правило, простіше спочатку створити, а потім зареєструвати партнерство, аніж одразу реєструвати компанію, в такому разі є менша кількість формальностей. Пропозиції в судовому реєстрі схожі, судовий збір в розмірі 500 злотих та фіксована плата розміром в 100 злотих за обов'язкове повідомлення про реєстрацію товариства в Офіційному журналі “Monitor Sądowy i Gospodarczy.” Для зареєстрованого товариства (spółka jawna) та професійного

товариства (spółka partnerska) статут обов'язково повинен бути в письмовій формі, але для товариств з обмеженою відповідальністю і акціонерних товариств ще і форма нотаріального акту є обов'язковою.

Філія проти дочірньої компанії в Польщі

Філія (Oddział) є організаційною структурою, яка не має статусу юридичної особи. Відповідно вона не розглядається як окремий економічний суб'єкт (за винятком договорів про уникнення подвійного оподаткування) та не може виступати в правочинах від власного імені. Установчий іноземний підприємець несе відповідальність за зобов'язаннями філії по усій її існуючій та майбутній власності, навіть якщо окремі фінансові джерела були повністю передані цій філії. Обсяг діяльності філії заснованої в Польщі обмежений обсягом діяльності іноземного підприємця і може розпочинати свою діяльність тільки після її реєстрації в Національному судовому реєстрі.

Іноземні підприємці можуть також виступати на польському ринку шляхом встановлення представництва на території Польщі. Як і у випадку філії, представництво ("Przedstawicielstwo") не є юридичною особою і не може діяти від власного імені. Установчий іноземний підприємець є єдиною особою, що несе відповідальність за зобов'язаннями представництва усією існуючою та майбутньою власністю.

Створення представництва в Польщі не вимагає передбачення цього в статуті компанії, як і не має вимоги щодо мінімального розміру статутного капіталу. Управління представництвами може здійснюватись безпосередньо з-за кордону шляхом призначення одного представника у філії або представництві згідно польського законодавства. Сфера діяльності представництва є набагато більш обмеженою ніж у філії, оскільки воно може тільки рекламувати і просувати діяльність засновника іноземної компанії. Також іноземні представники, що працюють з метою заохочення розвитку економіки країни, в якій вони

мають основну компанію, можуть створити агентства на території Польщі за умови, що їх діяльність не перевищує сферу маркетингу та реклами.

Формування представництва вимагає запису до реєстру представництв зарубіжних підприємців та забезпечується компетентним міністерством з питань економіки. Перед реєстрацією міністерство проводить перевірку, чи дійсно запланована представництвом діяльність не буде перевищувати області маркетингу та реклами, оскільки лиш для такої мети реєстрація допускається. Відмови загалом не дуже поширені. Фірмове найменування кожного представництва повинне включати оригінальне ім'я основної іноземної компанії з додаванням "przedstawicielstwo w Polsce" (представництво в Польщі).

Вибір між філією або дочірнім підприємством залежить від цілей основної компанії та сфери її діяльності.

Спеціальна форма ведення бізнесу в Польщі - Прямі продажі

Прямі продажі товарів як форма ведення бізнесу в Польщі може бути хорошим вибором. Польща приєдналася до Європейського Союзу в 2004 році, є членом Світової організації торгівлі (СОТ) і Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Також є договір про торгівлю та ділові відносини між Польщею та США від 21 березня 1990, яким передбачено анти дискримінаційні заходи по захисту фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб обох країн у сфері продажу товарів.

Договір купівлі-продажу товарів

Міжнародний продаж товарів у Польщі регулюється за такими категоріями: міжнародні угоди, законопроекти, регламентації та інше. Загалом, немає ніяких особливих обмежень такої торгівлі, тим не менш, експорт деяких товарів до Польщі може потребувати

повідомлення відповідної державної установи (наприклад, продаж хімічних речовин) або навіть дозволу (наприклад, медикаменти).

У зв'язку з тим, що Польща є членом Європейського Союзу, деякі правові аспекти міжнародної торгівлі регулюються певними положеннями європейського права, особливо митного. Міжнародні контракти купівлі-продажу товарів, як правило, укладаються з прийняттям пропозиції після переговорів. Виконання договору купівлі-продажу може бути здійснене шляхом підписання листа про наміри або основних умов угоди.

Навіть якщо сторони обирають польське договірне право при укладенні договору, Конвенція Організації Об'єднаних Націй про міжнародні договори купівлі-продажу товарів від 1980 (далі «Конвенція») обов'язково застосовуватиметься до договорів, укладених зарубіжними і польськими підприємцями, якщо тільки сторони не виключають цього. Конвенція регулює всі основні аспекти договору купівлі-продажу, але вони можуть бути вільно змінені сторонами. Згідно Конвенції, сторони пов'язані будь-яким звичаєм та практикою ділового обороту, щодо яких вони домовилися виконувати у своїх взаєминах. Вважається, що сторони, якщо не обумовлено інше, мали на увазі застосування до їх договору звичаю про який сторони знали або повинні були знати і який в міжнародній торгівлі широко відомий і постійно дотримується сторонами договорів такого типу, в певній галузі торгівлі. Відповідно до положень Конвенції, договір купівлі-продажу не обов'язково повинен бути укладений чи підтверджений в письмовій формі і не підлягає іншій вимозі щодо його форми. Він також може бути підтверджений за допомогою будь-яких засобів, у тому числі свідків.

Незалежно від того, яке право обрали сторони, дієздатність торгових партнерів повинні бути перевірена та доведена. Згідно з польським законодавством, фізичні особи набувають

дієздатність з моменту досягнення повноліття (з деякими виключеннями це 18 років), за умови, що вони не позбавлені (чи обмежені) в дієздатності внаслідок певних обставин. Оскільки компанії і товариства набувають статусу юридичної особи після здійснення запису в судовому реєстрі, вони можуть бути учасниками договорів лише після реєстрації, якщо інше не передбачено законом (наприклад, товариство з обмеженою відповідальністю може укласти договір до його реєстрації). Отож, перед підписанням договору з польською юридичною особою варто просити пред'явлення виписки з судового реєстру підприємців. Така перевірка також допомагає встановити, хто має право представляти юридичну особу та суму статутного капіталу компанії.

Загальні законодавчі положення експорту

Як наслідок вступу до ЄС, Польща передала право свого державного управління в сфері регулювання торгівельних відносин з третіми країнами у відповідні органи союзу. Отже, Польща має право впливати на загальну торгівельну політику, головним чином через своїх представників, що сприяють роботі різних компетентних органів ЄС, проте деякі аспекти митного законодавства як і раніше регулюються польським законодавством.

Митні правила ЄС охоплюють торгівлю всіх товарів. Члени спілки не можуть застосовувати імпорتنі та експортні мита або будь-які інші збори, що мають подібні ефекти. Торгівельні відносини з третіми країнами регулюються Митним кодексом Співтовариства, прийнятим Радою Європейського Союзу, шляхом застосування Єдиного митного тарифу. Мито сплачується тільки один раз в момент імпорту товарів на територію будь-якої держави-члена, тобто на територію ЄС.

Торгівельні відносини між державами-членами ЄС здійснюються без будь-яких тарифних або нетарифних бар'єрів або яких-небудь інших

перешкод. Після приєднання Польщі та інших нових держав-членів до Шенгенського Договору в 2007 році, вільне переміщення товарів між такими державами проводять без будь-якого контролю на кордонах.

Єдині митні правила ЄС торгового обміну між країнами-членами ЄС та третіми країнами були підкріплені визнанням загальних торгових інструментів. Ці інструменти застосовуються відповідно до норм, прийнятих на міжнародному рівні, зокрема, під егідою СОТ.

Механізм вирішення спорів

Вибір законодавства та юрисдикції

Як правило, сторони мають свободу вибору законодавства та юрисдикції для вирішення спорів.

Сторони в специфічних правових відносинах можуть укласти письмову угоду для того, щоб передбачити питання, що виникли або можуть виникнути в конкретних правових відносинах відповідно до обраних правил.

Сторони мають право обрати відповідне регулювання для всього договору або тільки для його частини. Крім того, вони мають право змінити обране законодавче регулювання під час виконання договору. Будь-які зміни відповідного регулюючого законодавства не впливають на дійсність договору.

У відповідності з загальними правилами, якщо сторони не обрали відповідне законодавче регулювання, то їх правовідносини здійснюються згідно правил країни, до якої вони мають найбільше відношення або, в деяких випадках, згідно правил країни, де сторони проживають чи зареєстровані.

Сторони мають право вирішувати питання та спори, які виникли або можуть виникнути в конкретних правовідносинах шляхом подачі позову до польських судів або іноземних. Тим не менш, зміна юрисдикції не повинна суперечити обов'язковим правовим положенням, які охоплюють сферу питань, що відносяться до

виключної юрисдикції польських судів (наприклад, майнові права на нерухоме майно, що перебуває на території Польщі).

Окружні суди (суд першої інстанції) мають право виносити рішення у всіх випадках, крім тих, які належать до компетенції крайового суду (суд вищої інстанції). Юрисдикція крайового суду поширюється на справи про:

- Немайнові права;
- Захист авторських прав та суміжних прав;
- Право власності, вартість спору з яким перевищує 75000 злотих, чи 100000 злотих в комерційних питаннях (ті, що з'явилися між підприємцями, які ведуть господарську діяльність).

Арбітраж

Арбітражний та інші способи вирішення спорів. Арбітражний розгляд проводиться в арбітражному суді, визначеному сторонами. Цей суд, як правило, складається з одного або трьох суддів, які можуть бути обрані безпосередньо сторонами. На відміну від розгляду в державному суді, сторони можуть визначати самостійно конкретні процедури провадження, наприклад: вибір арбітрів, час і місце судового розгляду, правила судового розгляду спору, мова судочинства.

Термін дії рішення арбітражного суду майже такий самий, як і термін дії рішення державного суду, після визнання або заяви його виконання в державному суді. Навіть якщо сторони домовляться про вирішення спору арбітражним

шляхом, якщо позивач подає заяву до державного суду і відповідач не заперечує проти цього, то спір може бути врегульований в такому державному суді.

Взагалі, передання спору до арбітражу вимагає письмової угоди між сторонами. Сторони можуть також піти на компроміс (коли спір вже існує) або включити арбітражне застереження до положень договору, укладеного сторонами.

Сторони мають свободу вибору арбітражного суду. Вони можуть передати спір до одного з постійно діючих третейських судів, або можуть створити спеціальний арбітражний суд. Сторони можуть прийняти рішення щодо багатьох елементів арбітражного розгляду, включаючи вибір арбітрів, вибір арбітражного суду, час і місце третейського розгляду, та мову судочинства.

Слід підкреслити, що врегулювання спору, мирова угода, досягнута під час розгляду в арбітражному суді та винесене ним рішення має таку ж юридичну силу, як рішення державного суду.

Для того, щоб рішення арбітражного суду набрало законної сили, воно повинне бути визнаним судом загальної юрисдикції. Визнання ("uznanie") судом загальної юрисдикції не завжди надається, наприклад, рішення з приводу встановлення існування або відсутності права або з приводу правовідносин, що створюють право. Надання законної сили рішенням арбітражного суду ("stwierdzenie wykonalności") здійснюється у тому разі, коли таке є обов'язковим (рішення про виплату коштів). Тоді рішення арбітражного суду є ефективним і таким. Що підлягає виконанню.

У разі відмови від визнання чи виконання рішення або угоди, досягнутої в арбітражному суді, таке рішення не може розглядатися на рівні з рішенням або угодою, досягнутою в суді загальної юрисдикції. Тоді це означає, що арбітражний розгляд насправді не мав законної сили.

Забезпечення судового рішення в Польщі

Відносно виконання судових рішень в Польщі, застосовуються такі правові акти:

- Польське законодавство - Цивільний процесуальний кодекс;
- Законодавство ЄС: наприклад Регламент Ради № 44/2001 від 22 грудня 2000 року стосовно юрисдикції та визнання і приведення у виконання судових рішень у цивільних та господарських справах;
- Міжнародні договори та угоди.

Відповідно до положень Цивільного процесуального кодексу, забезпечення базується на юридичній силі документу, тобто набрання законної сили здійснюється шляхом відповідної вказівки в рішенні про його юридичну силу.

Прикладами рішень є: рішення, що набрало законної сили; рішення, що не набрало законної сили і підлягає негайному забезпеченню правовою санкцією (з метою негайного приведення у виконання); врегулювання спору, досягнуте до розгляду в суді загальної юрисдикції; рішення арбітражного суду; врегулювання спору, що було досягнуто до розгляду в арбітражного суду; нотаріальний акт, який ініціює боржник; і рішення судів країн-членів Європейського Союзу.

Стягнення здійснюється в наступних випадках:

- Ex officio, за запитом суду першої інстанції;
- За бажанням та поданням кредитора до відповідного районного суду або судового виконавця;
- За бажанням установ, які мають на те повноваження (суд або прокурор).

Приклади оплати:

- Стягнення грошових присуджень - 15% від вартості здійснюваного позову;
- Забезпечення позову - 5% від вартості позову.

Стягнення може бути виконано з:

- Рухомого майна;
- Заробітної плати;
- Банківських рахунків;
- Нерухомості.

Серед нормативних актів Європейського співтовариства, найбільш важливим є Регламент Ради № 44/2001 від 22 грудня 2000 року про юрисдикцію, визнання і приведення у виконання судових рішень у цивільних та господарських справах.

Відповідно до положень цієї Постанови, винесення в одній державі-члені судового рішення підлягає виконанню в цій державі, але за заявою будь-якої зацікавленої особи, також підлягає виконанню і в іншій державі-члені, якщо остання визнає положення Постанови.

Позовна заява повинна бути подана до суду першої інстанції, де проживає відповідач. Справи щодо визнання підлягають розгляду обласним судом, в якому можливий розгляд справи колегією з трьох суддів.

Місцева юрисдикція буде визначатися шляхом відсилення справи до суду за місцем проживання сторони-відповідача або до місця виконання рішення суду.

Відповідно до Регламенту, порядок подання заяви буде регулюватися законодавством держави, в якій проситься виконання.

Якщо рішення є частково неможливим, воно виконується в тій частині, виконання якої є можливим.

Після подачі необхідних документів, забезпечення рішення здійснюється негайно. На цьому етапі провадження у справі, відповідач не може подавати будь-які заяви. Це захищає позивача від невігідних дій відповідача, наприклад, перерозподілу компанії. Після набрання рішенням законної сили щодо захисту прав, кожна сторона може подати апеляцію.

Оплата грошового збору іншої сторони, боргові зобов'язання

Відповідно з основоположними принципами, сторона, яка програла справу, зобов'язана за клопотанням виграшної сторони, оплатити витрати понесені у зв'язку з необхідністю захисту порушених прав та їх належного здійснення.

Необхідні витрати на процес включають в себе:

- Витрати на провадження;
- Витрати на прибуття до суду;
- Еквівалент втраченого заробітку.

Суд вправі звільнити юридичну особу від витрат на провадження (судового збору), якщо вона доведе, що не має достатньо грошей, щоб сплатити такі витрати.

Витрати на прибуття до суду та еквівалент втраченого заробітку не може перевищувати заробітну плату адвоката, залученого до розгляду справи в суді.

Прикладами зборів, понесених в судовому провадженні є: фіксована плата стягується у справах про захист немайнових прав; збори повинні бути не нижче, ніж 30 злотих і не більше, ніж 5,000 злотих; пропорційний збір стягується у справах про захист права власності; збір в розмірі 5% від суми, зазначеної у позові у випадках перегляду справи, однак, не менше як 30 злотих і не більше, ніж 100,000 злотих.

Необхідні витрати на процес також включають в себе витрати на посередництво.

У разі досягнення компромісу, витрати на судове провадження діляться порівну між сторонами, якщо вони не приймуть іншого рішення.

Об'єднаний позивач у судовому процесі повертає витрати на судове провадження в рівних частинах.

За загальним правилом, сторона може вимагати додаткового забезпечення позову у разі розгляду справи судом іноземної держави або третейським судом. Суд задовільняє клопотання про додаткове

забезпечення позову, коли сторона обґрунтовує підстави для цього та пред'являє докази її законного інтересу у здійсненні додаткового забезпечення.

На додаток до згаданих вище ситуацій, позивач, який не має власного місця проживання, місця перебування чи місця реєстрації в Польщі (юридичної адреси) або в іншій державі-члені Європейського Союзу, зобов'язаний на вимогу відповідача, пред'явити докази наявності заставного майна чи коштів для покриття витрат на судове провадження.

Приклади, коли позивач не зобов'язаний здійснювати заставу:

- Позивач має властивість в Польщі, вартість якої є достатньою для покриття витрат на судове провадження;
- Позивач має право бути звільненим від витрат судового виробництва;
- У випадках, коли сторони домовилися вирішувати спори у польських судах.

Якщо в ході судового розгляду виявляється, що застава позивача не є достатньою, відповідач може зажадати додаткового забезпечення.

Питання праці та зайнятості

Огляд

Згідно з польським законодавством, трудові відносини регулюються Трудовим кодексом, а також відповідно до положень спеціальних законодавчих актів, наприклад, про профспілки або торговельні союзи. Права та обов'язки службовця окреслюються також колективним договором, якщо він є за місцем роботи, а також правилами внутрішнього трудового розпорядку та трудовим договором. Загалом, будь-яке положення трудового законодавства не може погіршувати становище працівника порівняно з положеннями Трудового кодексу. Слід однак зазначити, що правила, закріплені Трудовим кодексом не поширюються на фізичних осіб, які

надають послуги на підставі цивільно-правового договору.

Не припустимо замінювати трудовий договір цивільно-правовим, навіть якщо він включає в себе ті ж самі умови, що регулюються Трудовим кодексом в трудових відносинах.

Польський Трудовий кодекс визначає, що трудові відносини можуть бути створені на підставі однієї з таких правових подій:

- Трудовий договір;
- Призначення;
- Election;
- Номінація; або
- Кооперативний трудовий договір.

Трудовий договір є найпопулярнішим правовим підґрунтям трудових відносин. Він може бути укладений на один з наступних періодів:

- на невизначений термін;
- на визначений термін;
- на час, необхідний для завершення конкретної роботи;
- на період відсутності іншого працівника.

Всі ці зазначені контракти можуть передувати трудовому договору з випробувальним терміном не більше трьох місяців.

Після завершення третього випробувального місяця та підписанням довгострокового контракту, такий контракт вважається підписаним на невизначений термін (якщо інше не передбачено).

Трудовий договір повинен укладатись у письмовій формі і повинен бути підписаним не пізніше, ніж у перший робочий день. Якщо угода не була підписана, то працівник повинен отримати письмове підтвердження умов договору в день початку роботи. Будь-які зміни в умовах трудового договору також повинні бути здійснені в письмовій формі. Роботодавець повинен додатково зазначити

у письмовій формі інформацію про спеціальні умови (якщо такі існують) в трудовому договорі. Трудова угода повинна містити в собі інформацію про сторони угоди, тип угоди, дату її укладення, а також вид праці та винагороди, особливо:

- Тип роботи;
- Місце виконання робіт;
- Винагорода за роботу, що відповідає типу такої роботи, із зазначенням усіх складових такої винагороди;
- Робочі години;
- Термін початку робіт.

Підстави, згідно яких трудовий договір може бути розірваний:

1) За взаємною згодою сторін

Будь-який трудовий договір може бути розірваним за взаємною згодою сторін у будь-який час та за ініціативою однієї зі сторін, незалежно від типу договору, спеціального захисту його тривалості або навіть формулювання трудового договору. Слід зазначити, що припинення трудових відносин вимагає взаємної згоди обох сторін, тобто це можливо тільки за добровільного волевиявлення обох сторін, без примусу на те другої сторони.

2) Повідомлення про припинення

Польський Трудовий кодекс надає повну інформацію про період повідомлення у випадку припинення трудового договору за такою підставою. Тривалість періоду повідомлення, зазначеного в Трудовому кодексі, може бути змінена в трудовому договорі або в колективному, але тільки на користь працівника.

Тривалість періоду повідомлення залежить від типу контракту і займаної посади працівника. У період, що слідує після такого повідомлення, працівник має право отримати його звичайну заробітну плату.

Зокрема, існують такі види періодів повідомлення:

- Трудовий договір протягом випробувального терміну:
  - (i) повідомлення повинно бути здійсненим протягом трьох робочих днів, якщо договір укладено на термін не більше двох тижнів;
  - (ii) повідомлення повинно бути здійсненим за тиждень, якщо договір укладено на більше ніж на два тижні, але менше трьох місяців;
  - (iii) повідомлення повинно бути здійсненим за два тижні, якщо випробувальний термін три місяці.
- Трудовий договір на невизначений термін:
  - (i) два тижні, якщо працівник пропрацював у роботодавця строком не більше шести місяців;
  - (ii) один місяць, якщо працівник пропрацював у роботодавця не менше шести місяців, але менше трьох років;
  - (iii) три місяці, якщо працівник пропрацював у роботодавця принаймні три роки.
- Заміна трудового договору – протягом трьох робочих днів;
- Трудовий договір на визначений період - повідомлення повинно бути здійсненим за два тижні, але за умови, що договір був укладеним принаймні на шість місяців, і сторони чітко узгодили в такому договорі, що він може бути розірваний за підстави повідомлення про розірвання.

3) Припинення (розірвання) без попереднього повідомлення

Роботодавець може розірвати трудовий договір без попередження у зв'язку з причинами, залежними від дій (бездіяльності) працівника:

- Серйозні порушення основних обов'язків працівника;
- Вчинення злочину протягом строку дії трудового договору, якщо злочин є

очевидним або підтвердженим вироком суду;

- Втрата прав на зайняття певним видом діяльності, роботи на займаній посаді працівником.

Крім того, роботодавець може розірвати трудовий договір негайно у зв'язку з обставинами, не залежними від вини працівника:

- Непрацездатність, викликана хворобою тривалістю більше трьох місяців, якщо працівник пропрацював у роботодавця менше шести місяців;
- Непрацездатність, викликана хворобою тривалістю більше загального терміну, на який він отримує заробітну плату та на який передбачена допомога у зв'язку з втратою працездатності або допомога по реабілітації протягом перших трьох місяців (відповідно до правил, зазначених в Трудовому кодексі та інших положень), якщо працівник пропрацював у роботодавця протягом більш ніж шість місяців і якщо непрацездатність виникла в наслідок нещасного випадку на роботі або хвороби, пов'язаної з роботою;
- Відсутність справедливого виправдання на інших підставах, крім наведених вище тривалістю більше одного місяця.

З іншого боку, працівник також має право розірвати трудовий договір негайно у зв'язку з:

- Видачею медичної довідки, що підтверджує негативний вплив праці на здоров'я працівника, якщо роботодавець не має можливості перевести працівника на іншу роботу в межах терміну, зазначеного в трудовому договорі;
- Серйозні порушення з боку роботодавця трудових прав працівника.

4) Закінчення терміну, на який було укладено угоду або після завершення роботи, для виконання якої було укладено угоду

У такому випадку відносини зайнятості закінчується без будь-яких інших умов повідомлення. Закінчення терміну дії або припинення трудового договору не може бути рівнозначним завершенню будь-якого іншого зобов'язання роботодавця по відношенню до працівника. Тим більше, обидві сторони можуть домовитися про обов'язок працівника не виконувати роботу для конкурентного роботодавця у певний період часу (анти конкурентна умова). У такому випадку роботодавець буде зобов'язаний виплатити колишньому працівнику винагороду, узгоджену в трудовому договорі.

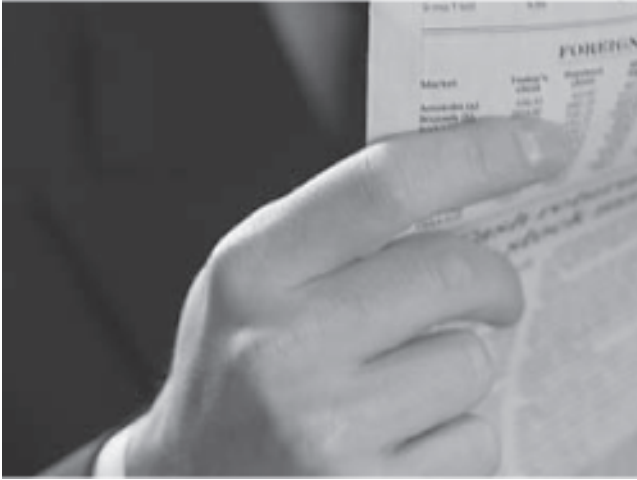
Трудовий кодекс визнає і додаткову підставу, що може призвести до припинення дії договору. В якості особливих правил, зазначених у Трудовому кодексі, роботодавець може надіслати працівникові повідомлення про зміну умов роботи та винагороди. Працівник може прийняти нові умови, запропоновані роботодавцем, які будуть обов'язковими для обох сторін після закінчення терміну повідомлення або відмовитися від нових умов, що автоматично призведе до припинення трудового договору, з дотриманням терміну повідомлення про припинення.

Згідно польського трудового законодавства роботодавцю заборонено надавати повідомлення про припинення трудового договору деяким працівникам, а в деяких випадках, вони також позбавлені права розірвати трудовий договір без попереднього повідомлення. Такий спеціальний захист охоплює наступні випадки:

- Звільнення працівників під час їхньої відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами;
- Звільнення працівників під час лікарняної відпустки, підтвердженої довідкою від лікаря та лікарняної установи;
- Звільнення працівників, що близькі до досягнення пенсійного віку, тобто ті, які мають менше, ніж чотири роки, перш ніж досягнуть права на пенсію, якщо період їхньої зайнятості

дозволяє їм досягти цього права у зв'язку з досягненням необхідного віку;

- Вагітні працівники;
- Працівники-члени профспілок.

Одним з істотних питань, пов'язаних з трудовими відносинами є тривалість робочого дня працівника. В принципі, тривалість роботи не може перевищувати восьми годин на добу або в середньому 40 годин протягом п'ятиденного робочого тижня за звітний період не більше чотирьох місяців. Тим не менш, Трудовий кодекс передбачає виключення з цього правила, наприклад, це стосується роботи, яка через специфічні технології виробництва не може бути зупинена (так звана цілодобова позмінна робота). У цьому випадку кількість робочих годин на добу може бути збільшена, але тільки до 12 годин.

Робота в періоди часу, що перевищують нормальні робочі години розглядається як надурочний час.

Понаднормова робота допускається:

- У випадку рятувальних дій, необхідних для захисту життя чи здоров'я людини, для захисту майна чи навколишнього середовища або здійснення екстрених ремонтних робіт;
- У разі особливих потреб роботодавця.

У разі особливих потреб роботодавця, понаднормові робочі години не можуть перевищувати 150 годин протягом одного

календарного року для кожного працівника, якщо в колективному договорі, правилах трудового розпорядку або у трудовому договорі не передбачено інше. У разі понаднормової роботи працівник має право отримувати надбавки до звичайної заробітної плати, до 100% додається ще 50% від розміру заробітної плати в таких ситуаціях.

Працівники мають право на відпочинок – не менше 11 годин на добу і щонайменше 35-годинний відпочинок на тиждень.

Нічна робота охоплює 8 годин між 21:00 та 07:00. Працівники, які виконують роботу в нічний час, мають право на вихідні дні або додаткову заробітну плату в залежності від ситуації.

Всі працівники мають право на щорічні оплачувані відпустки. Відпустка надається на:

- 20 днів - якщо працівник працює менше 10 років;
- 26 днів - якщо працівник працює принаймні 10 років і більше.

Профспілки

За умов, передбачених спеціальними правовими нормами, працівники можуть об'єднуватись організовуючи профспілки, які є добровільними і самоврядними організаціями працівників, для представництва та захисту їхніх прав та соціально-професійних інтересів.

Профспілки можуть бути сформовані працівниками, а іноді й іншими особами (наприклад, членами сільськогосподарських виробничих кооперативів, людей, що працюють на підставі угоди або безробітних).

Профспілка може мати 10 або більше членів, уповноважених приймати рішення про створення організації, затвердження статуту, обрання членів установчого комітету від трьох до семи членів.

Профспілка має бути зареєстрований в Національному судовому реєстрі. Якщо керівник установчого комітету не встиг подати заявку на

реєстрацію протягом 30 днів з дати створення профспілкової організації, то дозвіл на реєстрацію закінчується. Профспілка набуває статусу юридичної особи лиш з моменту реєстрації в Національному судовому реєстрі.

Загалом, роботодавець не може розірвати або змінити трудовий договір за повідомленням не узгодивши таке рішення з профспілковою організацією при наявності такої.

Крім того, роботодавці, що використовують працю більше як 50 найманих осіб, зобов'язані інформувати інших роботодавців про можливість створення робочих рад. Роботодавці зобов'язані забезпечити робочі ради певною інформацією, що стосується підприємства, такою як:

- 1) важливі керівні рішення роботодавця та економічна ситуація,
- 2) структура зайнятості та очікувані зміни зайнятості, а також заходи, спрямовані на підтримку рівня зайнятості,
- 3) будь-які дії, які можуть призвести до значних змін в організації роботи або основ зайнятості.

Крім того, роботодавець повинен провести консультації з працівниками щодо зазначених вище питань.

Податки

Польська податкова система налічує 12 видів податків, у тому числі:

- Дев'ять з них прийнято називати прямими податками:
  - Податок на прибуток підприємств (ВПП),
  - Податок на прибуток фізичних осіб (ПДФО),
  - Податок при укладенні цивільно-правових угод (в Україні – єдиний соціальний внесок, ЄСВ),
  - Податок на нерухомість,
  - Податок на транспортні засоби,
  - Податок на спадкування та добродійність,
  - Сільськогосподарський податок,
  - Податок за використання лісів,
  - Корабельний збір.
- Решта три є непрямими податками:
  - Податок на додану вартість (ПДВ),
  - Акцизний податок,
  - Податок на азартні ігри.

Податок на прибуток підприємств (ВПП)

Огляд

Податок на прибуток підприємств (великий платник податків, далі "ВПП") є податком з єдиною ставкою, як правило, стягується з доходів. Основна ставка податку на прибуток великого платника становить 19% від податкової бази. В особливих випадках закон передбачає ВПП для інших податкових ставок.

Ставка податку у розмірі 19% застосовується також до доходів від дивідендів та інших доходів від участі в прибутку юридичних осіб, які здійснюють свою діяльність в Польщі.

Для платників податків з необмеженою податковою відповідальністю в державах-членах ЄС передбачено звільнення польських компаній

від прибуткового податку на дивіденди. Застосування звільнення можливо у тому випадку, якщо іноземний акціонер є власником або стане мінімум 10% акцій у польській компанії протягом періоду не меншого, ніж 2 роки.

Підприємства, що підлягають податку на прибуток підприємств:

- Юридичні особи (зокрема: Товариства з обмеженою відповідальністю, акціонерні товариства, майнові компанії-члени в організації);
- Партнери, що є юридичними особами;
- Іноземні товариства, якщо в державі, де вони зареєстровані такі товариства розглядаються в якості юридичних осіб і підлягають необмеженому податковому зобов'язанню;
- Оподатковані майнові групи.

Як правило, податок на прибуток стягується з доходів, незалежно від джерела доходу, з яких дохід був зароблений.

Доходами вважаються наступні пункти:

- Гроші та предмети, що мають грошові значення, отримані в тому числі і від переоцінки іноземної валюти або збитків;
- Вартісне значення негрошових пільг і доходів, отриманих у натуральній формі;
- Вартісне значення боргів, які були викуплені або присуджені;
- Вартісне значення сплачених боргів, які були раніше списані безповоротно або викуплені і визнані такими, що підлягають відрахуванню, або
- У разі зниження ПДВ або зменшення відшкодування ПДВ в його частині відповідної суми, раніше визнаної в якості податкового відрахування витрат.

У разі ділової активності, утримуваний податок враховується, навіть якщо підприємство ще не отримало дохід насправді, тобто, нарахування

загалом становить оподатковуваний дохід після виключення вартості товарів, повернутих за рахунок знижок та поступок, що надаються.

У списку нижче представлені приклади елементів, які **не вважаються доходом для цілей оподаткування:**

- Авансові платежі, отримані або вираховуються як суми від майбутньої поставки товарів і послуг, які повинні бути виконані протягом найближчих звітних періодів,
- Дохід, отриманий для створення або збільшення статутного капіталу,
- Головна позика (кредити), отримана або повернута,
- Виведення ПДВ,
- Повернуті, погашені або утримані податки і збори, які складають доходи Державного казначейства або бюджетів територіальних самоврядних одиниць, якщо вони не були оброблені в якості податку, які зменшували витрати раніше,
- Повернута різниця з ПДВ,
- Інші витрати, повернення яких не підлягає податковому відрахуванню.

Доходи в іноземній валюті повинні бути переведені в польські злотві на основі середнього курсу польського національного банку для обміну в останній робочий день, що передує дню прийому такого доходу.

Збір податку

Протягом року платники податків зобов'язані щомісячно перераховувати на банківський рахунок податкового органу авансовий платежі в розмірі різниці між податку з доходу, отриманим з початку податкового року та загальним розміром платежу, що очікується в тому місяці. Щомісячні авансові платежі податку повинні бути переведені платниками податків не пізніше 20 числа кожного місяця за

попередній місяць. Немає зобов'язання подавати щомісячні податкові декларації.

Остаточне перерахування податку вважається з моменту остаточного подання податкової декларації платника податків до податкового органу і належної сплати такого податку. Це має бути зроблено в кінці третього місяця року, наступного за останнім податковим роком.

Законодавчий акт, що регулює сплату Податку на прибуток підприємств передбачає спрощену форму розрахунку та сплати авансових платежів цього податку. Платники податків мають право зробити щомісячні авансові платежі в розмірі 1/12 від належного податку, розрахованого у річній податковій декларації за рік, що передує даному податковому року. Якщо в заяві не передбачено жодного розміру податку, платники податків мають право зробити щомісячні авансові платежі в розмірі 1/12 від належного податку, що вказаний в щорічній податковій декларації за рік, що передує двом останнім податковим рокам.

Так звані "малі підприємці", які провадять свою діяльність можуть отримати вигоду з **податкового кредиту**, який складається з відстрочки податку на доходи, отримані у **другому або третьому податковому році**. Платник податку також звільняється від подання податкової декларації за цей рік.

Податок на прибуток фізичних осіб (ПДФО)

Огляд

Як правило, фізичні особи в Польщі обкладаються прибутковим податком, розрахованим відповідно до прогресивної шкали оподаткування, з частотою від **18%** до **32%**.

Тим не менш, є й винятки з цього правила. За певних умов фізичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність можуть використовувати так звану пласку ставку податку в розмірі 19%, або платити податок одноразово.

Фізичні особи, які підлягають виплаті ПДФО вважаються платниками податків з посиланням на свій дохід, у тому числі доходи від участі в товаристві, а саме:

- товариство у значенні польського Цивільного кодексу,
- зареєстроване товариство,
- професійне товариство,
- командитне товариство,
- командитно-акціонерне товариство.

Дохід від участі у вищевказаних товариствах, а також доходи від спільного майна, спільного підприємства, спільного володіння чи спільного використання речей або майнових прав, оподатковуються окремо по кожному платнику податків пропорційно його/її частки в партнерстві. Закон про ПДФО також застосовується до фізичних осіб, що є акціонерами компаній, що мають статус юридичної особи, тобто, компанії з обмеженою відповідальністю або акціонерні товариства, з посиланням на доходи від участі в прибутку компаній.

Прибутковий податок стягується зі всіх видів **доходів**, за винятком доходів, звільнених від оподаткування відповідно до положень Закону про ПДФО і доходу, з якого збір податків був

припинений відповідно до положень Закону «Про обмеження стягнення податку».

Відповідно до положень Закону про ПДФО доходи можуть бути отримані з кількох конкретних джерел. Таке призначення доходів за джерелом результатів враховується при застосуванні конкретного способу оподаткування.

Доходи від конкретного джерела доходу визначаються як перевищення загальної виручки від цього джерела над своїми податковими вимогами витрат та генеруються в даному податковому році. Якщо платник податку отримує дохід від більш ніж одного джерела, з урахуванням певних винятків, загальна сума доходу від усіх джерел підлягає оподаткуванню. Виняток:

- виручка (дохід), який підлягає одноразовому оподаткуванню,
- дохід, який оподатковується згідно тарифної ставки.

Ці види доходів не накопичуються з доходів, отриманих платниками податків від інших джерел (неоподатковуваних відповідно до податкової шкали). Крім того, предмет доходу, що підлягає оподаткуванню згідно фіксованої ставки повідомляється в окремих податкових деклараціях про доходи від приросту капіталу і доходів від підприємницької діяльності.

Положення Закону про ПДФО не застосовуються в наступних випадках:

- Доходи від сільськогосподарської діяльності (виручки від так званих «спеціальних галузей сільськогосподарського виробництва», крім лісового господарства);
- Доходи від лісового господарства;
- Доходи, що оподатковуються відповідно до положень Закону про спадкування і добродійність;

- Доходи, отримані в результаті діяльності, що не може вважатися предметом законного договору (наприклад, внаслідок крадіжки або торгівлі наркотиками); слід підкреслити, що це не відноситься до дій, вчинених без дотримання правових норм, передбачених законом (наприклад, продаж нерухомості, здійсненим в не нотаріальній формі),
- доходи оподатковуються судовласника з податку на тоннаж,
- Доходи, одержувані розподілом майна у спільному володінні подружжя через припинення або обмеження їх власності у спільному володінні,
- Резерви на потреби сім'ї, що забезпечуються в рамках спільного майна подружжя.

Сфера податкового зобов'язання (необмежений та обмежений податковий обов'язок)

"Глобальний" характер прибуткового податку означає, що цей податок на доходи фізичних осіб існує за умови, що вони заробляють свої прибутки у Польщі. Обсяг податкових зобов'язань для фізичних осіб визначає дохід від джерел, що знаходяться за кордоном і підлягає оподаткуванню в Польщі.

Платники податків підлягають **податковій відповідальності** у Польщі, якщо вони мають місце проживання в Польщі, що означає:

- Перебування на території Польщі довше, ніж 183 днів протягом податкового року, або
- Мають особистий чи економічний інтересів тут (центр життєвих інтересів).

Якщо людина проживає в іншій країні, повинен бути врегульований конфлікт між податкових юрисдикціях, відповідно до правил договору уникнення подвійного оподаткування.

Платники податків з **податковою відповідальністю** у Польщі (польські податкові резиденти), підлягають оподаткуванню за їх загальний міждержавний прибуток. Фізичні

особи, що не мають постійного місця проживання та джерел оподаткування, тобто з обмеженою податковою відповідальністю, в Польщі підлягають оподаткуванню тільки по відношенню до доходів, що отримані в Польщі.

Джерела доходу

Джерелами доходів є:

- 1) відносини обслуговування і трудові відносини (у тому числі кооперативні трудові відносини),
- 2) діяльність, здійснювана особисто,
- 3) несільськогосподарська комерційна діяльність,
- 4) спеціальні галузі сільськогосподарського виробництва,
- 5) дача майна в оренду, суборенду, користування, найм та інші договори подібного характеру,
- 6) доходи від приросту капіталу і прав власності,
- 7) продаж, наприклад нерухомості, частин нерухомості та акцій.

Податкова база і розрахунок податку відповідно до його розміру

Як правило, дохід розраховується як надлишок доходів, що залишився після відрахування витрат, які йдуть на сплату ПДФО для цілей такої фізичної особи.

Заробіток може бути потім **скороченим** платнику податку за рахунок:

- сум внесків на соціальне страхування, виплачених протягом податкового року,
- витрат, понесених за використання Інтернету,
- витрат, понесених з метою суспільної користі, для релігійних цілей та витрати для реабілітації інвалідів,

- витрат, понесених платником податку у зв'язку з придбанням нових технологій.

Як правило, платники податків, які здійснюють підприємницьку діяльність, зобов'язані розрахувати свої доходи на основі **бухгалтерських книг**. Якщо не можливо розрахувати дохід на основі бухгалтерських книг, які платник податку зобов'язаний зберігати, особа повинна сплатити штраф.

Податок обчислюється відповідно до шкали

Дохід обкладається податком на прибуток, розрахованим у відповідності з наступною прогресивною шкалою, з використанням податкових ставок на суму від **18%** до **32%**, залежно від граничних значень доходу. При розрахунку доходу, неоподатковувана сума враховується (у 2015 році - 3,091.00 злотих).

Податкова база в злотих		Податок
Більше	Аж до	
	85.528 злотих	18% мінус сума зменшення податку 556,02 злотих
85.528 злотих		14.839,02 злотих + 32% надлишку більше 85.528 злотих

Податок розраховується відповідно до податкової шкали та може бути **зменшений** шляхом внесків на соціальне страхування. Платники податків можуть зменшити свої розмір свого податку шляхом виплат **на рахунок житлово-комунального господарства**. Зниження податку, однак, не може перевищувати 1% від податку, який показано у річній податковій декларації.

Збір податку

Під час податкового року платники податків зобов'язані вносити **щомісячні авансові податкові платежі** (на 20-й день кожного наступного місяця), а після закінчення даного

податкового року, сплачують податок остаточної суми (не пізніше 30 квітня наступного року). Це правило не поширюється на **податок, що сплачується одноразово**, обчислюється і стягується залежно від виду категорії доходів, отриманих протягом податкового року та не накопичується за рахунок надходжень з інших джерел після закінчення даного року.

"Дрібні підприємці" і платники податків, які ведуть свою ділову активність, можуть сплачувати податкові аванси **щоквартально**.

Як правило, платник ПДФО зобов'язаний розрахувати і сплатити як податковий авансовий платіж, так і сам податок. Є деякі винятки з цього правила, відповідно до якого, по відношенню до деяких категорій доходів, щомісячні авансові платежі та податок сплачуються за допомогою податкових грошових переказів. У першу чергу, платник повинен розрахувати і сплатити авансові платежі за послуги зв'язку, трудові відносини та подібні до них відносини, виплату через вихід на пенсію і пенсію через втрату працездатності, допомоги та соціального забезпечення. Крім того, за допомогою системи податкового відправлення грошових переказів розрахувати і сплатити податки одноразові.

Платники податків, які отримують доходи від підприємницької діяльності, оренди та найму, трудових відносин з іноземним працівником, вихід на пенсію і пенсію по непрацездатності іноземного працівника та інші доходи, щодо яких платники не зобов'язані розраховувати авансові платежі з податку на прибуток, зобов'язані розрахувати і сплатити податкові аванси без нагадування протягом року.

Самостійний розрахунок податку застосовується також у разі сплати податку на прибуток за весь податковий рік, за умови, що спеціально уповноваженого на розрахунок податку не призначено. При подачі щорічного податкового звіту, платники податків, які ведуть

бухгалтерський облік зобов'язані докласти фінансову звітність, яка повинна включати принаймні баланс і рахунок прибутків і збитків.

Платники податків, що вирішили сплачувати податок за **єдиною ставкою (19%)** з доходів від підприємницької діяльності, підлягають загальним правилам, що стосуються подання річної податкової звітності.

Тим не менш, для цілей обчислення податку, ці платники податків не вправі об'єднувати їх дохід, оподатковуваний податком на фіксованій ставці з доходами, що підлягають оподаткуванню відповідно до загальних правил.

Крім того, Закон про ПДФО передбачає **спрощену форму обчислення** і сплати податкових авансів, тобто в розмірі 1/12 суми податку, показаної в податковій декларації, поданій до податкової інспекції протягом податкового року, що передує даному або в податковому році, що передує даному за два останніх роки.

Податок на додану вартість (ПДВ)

Огляд

ПДВ був введений в Польщі в 1993 році. З 1 травня 2004 року цей податок був приведений у відповідність із загальною системою обов'язкового ПДВ у державах-членах Європейського співтовариства. ПДВ є податком з обороту. Його основні особливості:

- **Нейтралітет** - фактичне навантаження податку лежить на кінцевому споживачу;
- **Універсальність** - в результаті, з одного боку, стягування ПДВ при кожному етапі обороту, а з іншого боку, стягування ПДВ при відносно широкому діапазоні товарів і послуг;
- **Правило уникнення подвійного оподаткування** – яке є для того, щоб запобігти випадкам подвійного оподаткування на тій самій стадії обороту; і

- **Нагляд за дотриманням правил конкурентоспроможності** - який повинен забезпечити ті самі правила оподаткування для всіх платників податків в державах-членах ЄС.

Юридичні положення, що регулюють питання ПДВ можуть бути розділені на дві групи:

1. Закон співтовариства
2. Національне законодавство

Закон ЄС - зокрема, Директива Ради 2006/112 / ЕС від 28 листопада 2006 року «Про спільну систему податку на додану вартість».

Національне законодавство - Акт «Про податок на додану вартість» від 11 березня 2004 та більше 30 виконавчих указів.

Дійсний обсяг оподаткування

Найважливіше значення має дійсний обсяг оподаткування, який визначає платіжні заходи. Кожен вид діяльності підприємства, викладений нижче, підлягає оподаткуванню:

- Поставка товарів (що передбачає передачу права власника розпоряджатись майном);
- Надання послуг (маються на увазі угоди, які не передбачають поставку товарів);
- Експорт товарів;
- Імпорт товарів;
- Постачання товарів на території ЄС; і
- Придбання всередині Співтовариства товарів.

Платники податків

Організації, що здійснюють оподатковувану діяльність, в рамках своєї економічної діяльності з метою отримання будь-яких прибутків від цієї діяльності, вважаються платниками податків. Термін "оподатковувані особи" охоплює фізичних та юридичних осіб, а також організаційні одиниці, що не мають статусу юридичної особи (наприклад, громадські, чи загально-партнерські і т.д.).

Крім того, за певних обставин, особи, які набувають (купують) товари або послуги можуть розглядатися платниками податків.

Реверсні навантаження

Механізм реверсного навантаження, який існує для полегшення збору ПДВ, як правило застосовується, якщо постачальник товарів або послуг не має місця постійного представництва у Польщі або не проживає у Польщі.

Тим не менш, відповідно до положень польського законодавства, що регулює сплату ПДВ, у разі надання деяких послуг суб'єктами без місця постійного представництва або перебування в Польщі, ПДВ повинен завжди стягуватись. Згадані вище послуги включають в себе, зокрема:

- Передачу і призначення прав, ліцензій, патентів, авторських прав, торгових знаків і подібних прав,
- Рекламні послуги,
- Послуги експертів, інженерів, юристів, бухгалтерів та інших подібних послуг; огляди та дослідження громадської думки п; бізнес консультації та інші консультації; дослідження і технічний аналіз,
- Обробка даних і подачі інформації, переклади,
- Банківські послуги, фінансові та страхові операції, включаючи страхування, за винятком прокату сейфів,
- Забезпечення персоналом,
- Найм рухомого майна, за винятком транспортних засобів,
- Телекомунікаційні послуги,
- Послуги мовлення (радіо і телебачення),
- Електронні послуги,
- Зобов'язання утримуватися від зазначених вище заходів,
- Послуги агентів і посередників, які діють від імені та в інтересах іншої особи, якщо вони

забезпечують і основні послуги, з перерахованих вище.

Що стосується інших випадків і поставок товарів, виконаних іноземними суб'єктами, польський покупець буде підлягати оподаткуванню, якщо податок не був врегульований іноземним контрагентом. Оскільки існують положення національного законодавства про сплату ПДВ і надання іноземним контрагентам права зареєструватися платником ПДВ, в результаті чого вони можуть сплачувати такий податок в Польщі.

Податкові ставки

Польське податкове законодавство передбачає чотири ставки ПДВ. Основна ставка становить 23%, яка застосовується до більшості товарів і послуг. Інші тарифи:

- 8% - застосовується до конкретних товарів і послуг, наприклад товарів, пов'язаних з охороною здоров'я, алкогольних напоїв, послуг готелів, предметів народного мистецтва,
- 5% - застосовується до постачання сільськогосподарської продукції.

Існує ставка особливого значення розміром в 0%. Це головним чином стосується для експорту, поставки всередині ЄС товарів та міжнародних транспортних послуг. Платники податків, які користуються ставкою в розмірі 0% не позбавлені права на відрахування вхідного ПДВ, сплаченого при закупівлях, пов'язаних з діяльністю, що підлягають цьому курсу.

Польські податкові положення містять також деякі винятки сплати ПДВ. Серед послуг, що стосуються виняткової сплати ПДВ належать фінансові, освітні, в сфері охорони здоров'я та культурні послуги. Однак, такі винятки не стосуються сплати скороченого вхідного ПДВ, пов'язаного зі вільними операціями.

Податковий обсяг

Оподатковувана сума (податкова база), поряд з ПДВ за ставкою, визначає значення вихідного ПДВ. Тим не менш, сума ПДВ, що підлягає сплаті до податкової інспекції відповідає сальдо вихідного ПДВ по вхідному ПДВ.

Відносно ввезення товарів, оподатковувана сума становить вартість товару, що визначається для митних цілей, у зв'язку з підвищенням митних зборів. Якщо ввезені товари підлягають оподаткуванню акцизним податком, оподатковувана сума додатково збільшується на акцизний податок.

Податкове зобов'язання (зарахування податку)

Як правило, податкове зобов'язання виникає в момент поставки товарів та надання послуг.

Національне законодавство щодо сплати ПДВ передбачає ряд винятків із вищевказаного правила. Отже, податкове зобов'язання може виникнути:

- в момент отримання оплати, у тому числі однієї частки оплати,
- в момент отримання гранту або субсидії, або іншої вигоди подібного роду, в тому числі однієї частки оплати,
- на момент виставлення рахунку, або - якщо рахунок-фактура не був виданий або був виданий із затримкою - після закінчення терміну для виставлення рахунку, або якщо такий строк не передбачено законом - після закінчення з терміну оплати,
- якщо частина виплачуваної суми, зокрема передоплати, вже здійснена перш ніж товар переданий або виконано надання послуги - у день такого збору в цій частині (з деякими винятками, як лізингові послуги, телекомунікаційні послуги або угоди аналогічного характеру),
- щодо ввезення товарів - коли виникає митний борг.

Що стосується ISG та IAG, податкове зобов'язання виникає в момент виставлення рахунку не пізніше, ніж на 15-й день місяця, наступного після місяця поставки.

Сплата податку

Як правило, ПДВ сплачується на щомісячній основі. Тим не менш, можливо обрати щоквартальну сплату ПДВ в деяких випадках.

Податкові декларації повинні бути подані у відповідне податкове управління до 25-го числа кожного наступного місяця (кварталу). До цієї дати сплата податку для даного розрахункового періоду повинна бути виконана шляхом перерахування коштів на рахунок податкової інспекції.

Інтелектуальна власність

Основні закони, що стосуються авторського права та їх захист в Польщі є: закон «Про авторське право» від 1994 року, Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів і право Європейського Союзу. Визначення "Робота", що захищена польським законодавством полягає в наступному: **"будь-який прояв творчої активності індивідуального характеру, який здійснюється в будь-якій формі, незалежно від його вартості, призначення або способу вираження."**

Робота в наступних сферах інтелектуальної власності охороняється:

- На словах;
- Математичні символи, графічні знаки (літературна, публіцистична, наукова і картографічна робота, а також комп'ютерні програми);
- Графічний, фотографічний, промисловий дизайн;
- Архітектурне та міське планування;

- Музична і текстова робота, а також робота на музичній сцені, сцені театру, мюзиклу, хореографії та пантоміми;
- Фільми.

Загальне правило полягає в тому, що авторські права на твори належать автору. Автор набуває майнові та особисті немайнові права на роботу (авторські права). Тільки майнові права на твір можуть бути передані або відступлені. У свою чергу, особисті немайнові права завжди залишаються за автором.

Особисті немайнові права автора включають право на:

- Вказівка авторства на роботі;
- Появу роботи під ім'ям автора або псевдонімом, або випуск анонімної роботи доступної для громадськості;
- Право на рішення щодо цілісності форми і змісту роботи і сумлінного використання праці;
- Право на рішення щодо надання роботи в широкий громадський доступ вперше;
- Нагляд за способом використання роботи.

Слід зазначити, що майнові авторські права можуть бути передані двома різними способами - від купівлі (повного права) або видачі патенту (право на використання конкретного твору).

Важливо, що договір про передачу авторських прав має укладатись у письмовій формі і в ньому повинно бути чітко визначено чи право передається повністю або тільки видається патент на конкретні способи використання твору. Крім того, вказується також область (області) комерційного використання авторського права. Як правило, передача авторських прав здійснюється одночасно з оплатою автору. Тим не менш, автори можуть залишити за собою право передати авторські права безкоштовно.

Загалом, майнові авторські права закінчуються через 70 років з певного моменту (наприклад, від смерті автора).

Автор може вимагати від порушника авторських прав наступне:

- Припинити порушення та (або) усунути його наслідки;
- Компенсувати шкоду, завдану автору;
- Відмовитись від незаконно отриманих вигод.

Крім вимог, зазначених вище, власник прав може зажадати від порушника:

- Повідомлення або оголошення в пресі про незаконне використання авторського права, так зване спростування авторства;
- Відшкодування відповідної суми коштів до спеціального фонду ("Fundusz Pomocy Twórczości"), яка не може бути меншою ніж подвійна сума ймовірних прибутків, що отримав порушник.

Конкурентне право

Огляд

Національне законодавство встановлює розвиток та захист конкуренції, а також захищає інтереси споживачів. Правила чесної конкуренції описані в законі «Про захист конкуренції і споживачів» від 16 лютого 2007 року.

Зазначений закон передбачає визначення дій, що обмежують конкуренцію, які заборонені і включають, зокрема:

1) укладення договору (з конкурентом або постачальником / дистриб'ютором), що призводить до:

- Підписання угоди за умови прийняття або заподіяння іншого боргу іншою стороною, яка не є істотно пов'язана з предметом договору;

- Пряме чи непряме встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації продукції;
- Обмеження, чи контроль виробництва або постачання, а також технічний розвиток або інвестиції;
- Розподіл поставки на закупівельні ринки;
- Застосування обтяжливих або неоднорідних умов договору в угодах з третіми сторонами, що створює різні умови для конкуренції цих осіб;
- Обмеження доступу на ринок або усунення з ринку підприємств, не охоплених угодою;
- Змова між підприємствами, що беруть участь у тендері або змова між обома сторонами тендеру – з боку пропонуючої сторони та тої, що виграє тендер.

2) зловживання домінуючим становищем, зокрема, шляхом:

- Поділ ринку за територією продукції або критеріїв сфер діяльності підприємств;
- Обмеження виробництва, поставок або технічного розвитку зі шкодою підрядникам і споживачам;
- Пряме чи опосередковане накладення несправедливих цін, у тому числі істотно низьких цін;
- Створення таких умов укладення угоди, за яких сторона повинна окрім прийняття договору, вчинити інші дії, що не є пов'язані з предметом договору;
- Значне затримання оплати за товар чи послугу та створення інших схожих умов купівлі чи продажу продукції;
- Накладення обтяжливих або неоднорідних умов договору в угодах з третіми сторонами, що створюють різноманітні умови конкуренції для цих осіб;
- Створення підприємцем кабальних умов контрактів, внаслідок несправедливих переваг.

Відповідно до вищезгаданого закону, існує роз'яснення, що підприємство вважається таким, що займає домінуюче становище, коли воно охоплює більше 40% відповідного ринку.

Голова Управління із захисту конкуренції та споживачів (Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów) є уповноваженою посадовою особою, відповідальною за заохочення та захист конкуренції в Польщі. Голова Управління може запобігти практиці обмеження конкуренції, що відбувається в Польщі або вплинути на національний ринок, приймаючи необхідні дії, описані у вищевказаному законі. Зокрема, Голова уповноважений приймати рішення про припинення такої практики і впровадження нових положень або поправок до існуючих контрактів, а також має право накладати штраф на підприємство (загальне правило полягає в тому, що штраф не може перевищувати 10% від річного доходу, отриманого в попередній календарний рік).

Загалом, Голові Управління повинні бути представлені до завершення транзакції угоди про злиття підприємств; захоплення в цілому або частини активів іншої компанії або придбання прямого або непрямого контролю над компанією. У кожному випадку угода повинна бути прийнята Головою Управління у вигляді рішення.

Тим не менш, вищезазначена процедура застосовується тільки до угод, в яких сукупний світовий оборот підприємств та які приймають участь в планованому договорі (чи груп таких підприємств), що перевищує суму еквівалентну 1,000000000 EUR або їх сукупний оборот, отриманий в Польщі і що перевищує еквівалент 50,000000 в рік перед повідомленням з уповноваженого органу.

Голова Управління може заборонити угоду, якщо це може призвести до значного обмеження конкуренції на ринку, зокрема, шляхом створення або посилення домінуючого положення.

Іноземні інвестори, що купують акції діючих підприємств або купують компанію в процесі приватизації, повинні забезпечити звітність щодо таких угод відповідно до вимог Закону.

Запобігання недобросовісної конкуренції

Правилами чесної конкуренції також встановлено запобігання недобросовісної конкуренції Законом від 16 квітня 1993, зокрема, наступні заходи визнаються актами недобросовісної конкуренції:

- Порушення комерційної таємниці;
- Введення в оману назвою підприємства;
- Перешкоджання доступу на ринок;
- Підкуп посадової особи;
- Введення в оману маркування товарів або послуг.

Підприємство, чий інтерес під загрозою або порушені актом недобросовісної конкуренції може просити:

- Відшкодування шкоди згідно із загальними правилами;
- Усунути невинуватені переваги, відповідно до загальних правил;
- Усунення наслідків заборонених методів;
- Оприлюднення заяви (в тому числі і повторно) відповідного змісту і форми;

- Припинення забороненої практики;
- Перерахування відповідної суми коштів з певною соціальною метою, пов'язаною з підтримкою польської культури або для захисту національної спадщини.

Ринок капіталів

Правила ринку капіталів забезпечуються наступними нормативними актами:

- Польський Господарський кодекс;
- Закон про торгівлю фінансово-обчислювальними інструментами від 29 липня 2005 року;
- Закон про публічну пропозицію та умови, що регулюють введення фінансових інструментів для організованої торгівлі і державних компаній від 29 липня 2005 року;
- Закон про нагляд за ринком капіталів від 29 липня 2005;
- Статут Варшавської фондової біржі;
- Правила Варшавської фондової біржі;
- Правила фондового біржового суду.

Після перерви, Варшавська фондова біржа (далі «ВФБ») знову почала працювати з 16 квітня 1991. Вона є акціонерним товариством, заснованим Державним казначейством, чия частка в даний час становить 35%. Торговельна система ВФБ діє за подачі заявок. ВФБ здійснює свою діяльність, використовуючи наступні інструменти:

- Акції
- Облігації
- Права підписки
- Долеві сертифікати
- Інвестиційні сертифікати
- Похідні інструменти: ф'ючерси, опціони і індексні одиниці участі.

Існують два різних ринки на Варшавській фондовій біржі:

- 1) Головний Реєстр ВФБ почав торгувати 16 квітня 1991 року. Цей ринок знаходиться під керівництвом польського фінансового нагляду та уповноваженої Європейської комісії врегулювання ринку;
- 2) NewConnect є альтернативним організованим ринком, який здійснює свою діяльність під керівництвом ВФБ.

Польська Фінансова інспекція діє на підставі Закону про ринок фінансового нагляду від 21 липня 2006 року. Ця установа забезпечує безперервну роботу фінансового ринку, його стабільність, безпеку, прозорість та довіру на фінансовому ринку. Крім того, вона гарантує захист інтересів учасників ринку. Основні завдання цієї інспекції полягають в нагляді за банківською діяльністю, ринками капіталів, страхуванням, пенсійним забезпеченням та інститутами електронних коштів. Крім того, завдання Фінансової інспекції включають:

- Проведення заходів, спрямованих на забезпечення безперервної роботи фінансового ринку та його розвитку, а також конкурентоспроможності;
- Проведення освітніх та інформаційних заходів, пов'язаних з роботою фінансового ринку; участь у розробці нормативних правових актів, пов'язаних з контролем фінансового ринку;
- Створення умов для мирного врегулювання спорів, які можуть виникнути між учасниками фінансового ринку;
- Проведення інших заходів, передбачених актами законодавства.

Вимоги до Реєстру ВФБ

Найважливіше питання в тому, що тільки акціонерне товариство може бути держателем акцій, що використовуються на Варшавській фондовій біржі (теоретично може бути акціонерне товариство, як держатель акцій, участь якого на ВФБ ще не підтверджена). Це не забороняє такому акціонерному товариству здійснювати

свою діяльність у будь-якій іншій правовій формі зі списку, але його власники повинні перетворити підприємство в акціонерне товариство або створити його та передати активи підприємства до ВФБ.

Щоб бути у списку ВФБ компанія повинна виконувати певні вимоги:

- Асамблея Загальних зборів акціонерів повинна прийняти рішення про затвердження публічної оферти акцій, їх дематеріалізації та заяву про прийом акцій на ВФБ;
- Рішення про застосування на допуск до торгів на регульованому ринку, також може вимагатись подання адекватної інформації, такої довідково-інформаційного меморандуму;
- Компанія повинна представити проект такого меморандуму до Фінансової інспекції, яка може зробити певні зауваження до нього;
- Перед відкриттям публічної оферти, емітент повинен укласти договір з Національним депозитарієм цінних паперів та представити його цінні папери, що підлягають публічній оферті, до реєстрації;
- Коли підготовка пропозиції буде завершена, компанія повинна подати заявку на допуск акцій (а також, можливо надільні сертифікати) на біржових торгах на основний або паралельний ринок, що додатково розглянуті Радою управління ВФБ;
- Коли всі акції, представлені до торгів та зареєстровані в Національному депозитарії цінних паперів, публічне пропозиція завершена, а акції нової емісії зареєстровані судом, компанія буде подавати з Правління ВФБ заявку на введення акцій до торгів на основний або паралельний ринок. Правління ВФБ буде вказувати торговельну систему і дату першої торговельної сесії.

Основний ринок

Є певні умови для допуску акцій до торгів на основному ринку. Правила та Положення міністерства фінансів від 12 травня 2010 року описують умови, що повинні бути виконані в офіційному списку біржового ринку та щодо емітентів цінних паперів, допущених до торгів на ринку, вони включають в себе:

- (i) підготовку застосованого інформаційного документу (проспекту, меморандуму) і його затвердження компетентним органом нагляду, якщо у підготовці та затвердженні інформаційного документу таке затвердження не потрібно;
- (ii) чи не розпочата судова справа щодо банкрутства або ліквідації емітента;
- (iii) чи існує необмежена можливість передачі акцій;
- (iv) всі випущені акції є того ж класу, який потребується для заявки на допуск до торгів на фондовій біржі;
- (v) вартість акцій, що підлягають застосуванню або вартість капіталу емітента є принаймні розміром в 1,000000 EUR (повинна бути в злотих еквівалентна даній сумі);
- (vi) акції, що підлягають застосуванню та належать акціонерам, кожен з яких володіє не більше 5% від усіх голосів на Загальних зборах і представляють щонайменше 25% всіх акцій компанії, або що належать акціонерам, кожен з яких володіє не більше 5% на Загальних зборах, а спільно володіють кількістю, не меншою ніж 500 000 акцій компанії, загальна вартість яких в польських злотих еквівалентна принаймні 17,000,000 EUR;
- (vii) емітент опублікував фінансову звітність з думкою аудитора принаймні за 3 фінансові роки поспіль до подачі заяви про прийом до торгів на ВФБ, або компанія опублікувала в порядку, встановленому в окремих

положеннях, інформацію, яка дозволить інвесторам оцінити фінансове та економічне становище компанії, а також ризик, пов'язаний з придбанням акцій, що підлягають застосуванню, де допуск до списку торгів на офіційному ринку виправдано розумним інтересом до компанії або інвесторів.

Ринок NewConnect

NewConnect був створений 30 серпня 2007 року в якості альтернативного ринку згідно законодавства ЄС та національного законодавства. Він спрямований на стартапні, зростаючі компанії, особливо в секторі високих технологій.

NewConnect має статус організованого ринку; він працює на Варшавській фондовій біржі, але за межами регульованого ринку в якості альтернативної торгівельної системи.

NewConnect пропонує більш ліберальні формальні зобов'язання і вимоги до інформації, що знижує вартість капіталу. NewConnect був задуманий як перший крок на валютному ринку для вищезгаданих компаній.

Цей ринок розрахований на компанії:

- (i) з великим потенціалом зростання;
- (ii) створених не більше, ніж 3-4 роки тому і мають стартапну ділову репутацію;
- (iii) з запроєктованою капіталізацією приблизно до 20 мільйонів злотих;
- (iv) шукає безсторонність між кількома сотнями тисяч і кількома мільйонами злотих;
- (v) що працюють в інноваційних секторах, в основному, з нематеріальними активами (наприклад, ІТ, електронні засоби масової інформації, телекомунікації, біотехнології, охорона навколишнього середовища, альтернативна енергія, сучасні послуги);
- (vi) з баченням ймовірності первинного публічного розміщення акцій на біржовому ринку в найближчому майбутньому.

CATALYST

30 вересня 2009 року, Варшавська фондова біржа запустила CATALYST - перший організований ринок випущених боргових цінних паперів в Польщі і він є унікальним єдиним ринком у всій Центральній і Східній Європі.

Нова система повинна полегшити і оптимізувати випуск корпоративних та муніципальних облігацій. Вторинна торгівля цими документами буде проводитися на котирувальній системі на Варшавській фондовій біржі і BondSpot SA (раніше: MTS CeTO). Станом на 30 вересня 2009 року емітенти та інвестори отримали доступ до нових регульованих ринків, а також механізмів і процедур видачі дозволів для (реєстрації) цінних паперів у біржових інформаційних системах. До кінця 2009 року ВФБ і BondSpot SA додатково запуслав альтернативні торговельні системи. Ці ринки, схожі на NewConnect за правилами, пропонують малим та великим суб'єктам можливість видавати публічні торговельні облігації. CATALYST забезпечує однаково добре доступом до ринку торгових сегментів, як кваліфікованих інвесторів, так і індивідуальних,

з'єднуючи їх за допомогою широкого спектра посередників - банків та інвестиційних компаній. Було запроєктовано, що CATALYST повинен привести до результатів на торгово-оптових ринках боргових цінних паперів, які будуть забезпечувати фінансові інструменти для корпорацій, а також місцевих органів влади (муніципалітетів) і розширити можливості інвестування за допомогою фінансових інструментів, що застосовуються для прозорості, ефективної, безпечної торгівлі на публічному ринку.

Інвестиційні можливості

Особливі економічні зони

Особливі економічні зони ("ОЕЗ") це географічні райони, що адміністративно поділені Радою Міністрів з наданням спеціальних умов для проведення підприємницької діяльності. Вони створюються згідно правил Ради Міністрів, які вирізняють певні види економічної діяльності, дозволені провадити в конкретній зоні, максимальний розмір можливої державної допомоги, що надається кожному підприємцю та докладні умови проведення господарської діяльності в такій зоні.

ОЕЗ створюються для визначених періодів часу. По закінченні періодів, для яких були створені ОЕЗ, підприємці повинні вести підприємницьку діяльність на підставі загального регулювання. Спочатку ОЕЗ були створені для 20-річного періоду, тому термін їхнього існування мав закінчуватись в 2016-2017 роках (залежно від часу створення конкретних зон). Тим не менш, в 2013 році Рада Міністрів вирішила продовжити існування зон до кінця 2026 року.

В принципі, ОЕЗ створюються на території, що відноситься до Державного казначейства або територіальної державної одиниці. Така територія підготовлена для подальших інвестицій і може набуватись підприємцем для того, щоб провадити ділову активність.

Підприємці можуть здійснювати господарську діяльність протягом існування певної ОЕЗ з дозволу, виданого відповідним міністром з питань економіки. Цей дозвіл визначає вид діяльності, який буде провадитися підприємцем та різних умов, при яких така діяльність може здійснюватися. Ці умови можуть стосуватися зайнятості визначеної кількості працівників для зазначеного періоду часу здійснення діяльності, що проводиться в зоні, продуктивність інвестицій на території зони, перевищення вказаної суми інвестицій, строку виконання інвестицій або максимальна кількість кваліфікованих інвестиційних витрат і двох років кваліфікаційних витрат на роботи. Міністерство економіки видає дозволи на експлуатацію в особливій економічній зоні переможцю конкурсу або переговорів, проведених на підставі публічної пропозиції.

Операції в ОЕЗ вигідні для підприємця, так така зона дає можливість набувати землю, повністю готову до розвитку. Крім того, будь-який дохід, отриманий від підприємницької діяльності, проведеної на території ОЕЗ звільняється від сплати податку на прибуток. Нарешті, адміністратори зон, що є компаніями, створеними і контрольованими Державним казначейством, чи воєводи місцевого самоврядування, можуть забезпечити підприємцям допомогу у вирішенні формальностей, пов'язаних з інвестиціями. Крім того, деякі з комун, розташованих на території ОЕЗ встановлюють своє право звільнення від податку на майно, щоб додатково залучити потенційних інвесторів.

Слід зазначити, що вигоди, отримані підприємцем, що працював у ОЕЗ класифікуються як державна допомога. Оскільки Польща пов'язана вимогами законодавства Європейського Співтовариства, що стосуються державної допомоги, загальний обсяг підтримки для підприємців не може перевищувати межі, що встановлюються законодавством ЄС. Європейські норми розрізняють три основних типи державної

допомоги: регіональні, горизонтальні та галузеві допомоги. Стимули для підприємців, пов'язаних з ОЕЗ розглядаються як регіональна допомога. Регіональна допомога може бути надана, щоб покрити тільки кваліфіковані витрати, понесені підприємцем, які складаються з вартості нових інвестицій або вартості робіт знову зайнятих працівників.

Європейська Комісія ухвалила Мапу регіональної допомоги для Польщі на 2014-2020 роки, згідно якої максимальну інтенсивність допомоги слід розуміти, як відсоток від витрат, що мають право на встановлення інвестиційності або створення нових робочих місць шляхом повідомлення про створення такого для кожного воєводства. Слід зазначити, що підприємець може отримати фінансову допомогу для нових інвестицій, однак, загальна сума підтримки держави не може перевищувати максимальний рівень, зазначений Європейською Комісією.

Нижче зазначені розміри допустимої державної допомоги по регіонах:

- 50% - наступним воєводствам: Вармінсько-Мазурське, Підляське, Люблінське воєводство, Підкарпатське;
- 35% - у воєводствах: Західнопоморському, Поморському, Любуському воєводство, Куявсько-Поморському, Шчечинсько-Плацькому, Остролецько-Сєдлецькому, Варшавсько-Всходньому, Лодзінському, Опольському, Радомському, Свєнтокжицькому, Малопольському;
- 25% - в у воєводствах Великопольському, Нижньосілезькому, Сілезькому;
- 20% - Варшавсько-Заходньому;
- Варшава - 15% (до 31 грудня 2017 року); 10% (з 1 січня 2018 року).

Наведені вище максимальні межі державної допомоги повинні надаватись у відповідності зі спеціальними вимогами, збільшеної для інвестицій,

що надаються малим та середнім підприємцям згідно законодавства Європейського Союзу.

Слід зазначити, що мінімальний рівень інвестицій дозволяє підприємцю отримати державну допомогу в рамках конкретного ОЕЗ в розмірі 100,000 євро. Тим не менш, не кожен підприємець може отримати фінансову допомогу. Регіональна допомога не може бути надана для ведення підприємницької діяльності в секторі залізвидобувної, сталєвої металургії та металургії синтетичних волокон відповідно до ухвали Європейського Союзу; а також у вугільній галузі, в рибній галузі, в сільському господарстві, пов'язаному з виробництвом первісних продуктів, зазначених в законодавстві Європейського Союзу та в діяльності, пов'язаній з виробництвом молока і молочних консерв і обігом такої продукції.

Крім того, існують спеціальні правила, встановлені для надання державної допомоги щодо великих інвестицій, в розумінні нових інвестицій, виділених протягом трьох років для одного або декількох інвесторів, у тому випадку, коли їхнє майно пов'язане разом, вважається економічно неподільним і коли кваліфіковані витрати на допомогу є спільно в розмірі на суму понад 50 млн. євро, розрахованих відповідно до цін та обмінного курсу на день надання дозволу.

Кошти ЄС

Як згадувалося вище, частково, підприємці, що працюють у Польщі можуть звернутися за коштами до Європейського Союзу. Європейські фонди доступні в Польщі у формі регіональних програм (по одній програмі для кожного воєводства) та у вигляді галузевих програм, які включають в себе:

- Інфраструктуру і навколишнє середовище;
- Інтелектуальний розвиток;
- Розвиток освітньо-науковий;
- Цифрову Польща;

- Східну Польща;
- Європейську територіальність Програми співробітництва ;
- Технічну підтримку.

В принципі, підприємець, який бажає отримати гранти щодо однієї з вищевказаних сфер, повинен представити рух протягом строку, встановленого окремо для кожної з цих програм в державній установі управління, відповідну програму і пройти процедуру верифікації виконання вимоги. Субсидія по одній з вищевказаних сфер надається для виконання цих інвестицій, які найкраще відповідають цілям і вимогам програми. Тим не менш, деякі з інвестицій можна розглядати як особливе значення для реалізації зазначеної програми. У такій ситуації, спеціальні засоби будуть зарезервовані для виконання цієї інвестиції. Це не означає, однак, що субсидія надаватиметься автоматично, підприємець повинен відповідати спеціальним вимогам, передбаченим для обраної програми. Це значно поліпшує становище підприємця в порівнянні з іншими конкурентами.

Крім того, слід підкреслити, що польське законодавство передбачає спеціальні стимули не тільки для великих інвестицій. Тим більше, малі та середні підприємці можуть одержати за певних умов, кредит на спеціальних вигідних умовах для реалізації інвестицій, в результаті створення і впровадження нової техніки у сферу виробництва або надання послуг. Серед інших вимог, підприємець повинен мати особисті інвестиції, принаймні 25%.

Крім того, польське законодавство передбачає спеціальні податкові стимули для окремих категорій підприємців. Наприклад, підприємці, які отримали статус таких, що здійснюють дослідження і розробки, можуть отримати звільнення від податку на майно відносно властивостей, використовуваних у зв'язку з

планом науково-дослідних робіт та самого розвитку.

Придбання землі

Підприємець, який бажає придбати нерухоме майно повинен перевірити правовий статус землі. Один з найбільш важливих документів, щодо перевірки це виписка з Земельного та Іпотечного реєстру ("księga wieczysta"), що зберігається в районному суді протягом статусу нерухомого майна. Цей документ містить фундаментальну інформацію, що стосується правового статусу нерухомого майна, у тому числі інформацію про власника і будь-яких зобов'язань і обтяжень на це нерухоме майно. Покупець, який сумлінно придбав нерухомість, спираючись на інформацію, набуває нерухоме майно без нерозкритих обтяжень і застав, за деякими винятками.

Деякі обтяження встановлюються ex lege і зазвичай не розкриваються у Земельному та Іпотечному реєстрі, але вони як і раніше пов'язують покупця з майном. Крім того, покупець повинен вивчити виписку з Земельної книги ("Rejestr/ewidencja gruntów"), щоб знати яке саме майно набуває і де таке майно знаходиться. Витяги з Земельного та Іпотечного реєстру і з Земельної книги є двома основними документами, які повинні бути перевірені протягом кожного договору купівлі-продажу у відношенні реальних властивостей. Перелік документів, що вимагають контролю повинен бути продовжений відповідно до конкретної фактичної ситуації.

За польським законодавством, договір продажу нерухомого майна повинен бути укладений у формі нотаріального акту, щоб бути дійсним і виконуваним. Після укладення договору купівлі-продажу, нотаріус подає інформацію до районного суду для внесення її до Земельного та Іпотечного реєстрів для нерухомого майна з метою вказівки нового власника нерухомого майна.

Польське законодавство передбачає ряд обмежень для іноземців на придбання нерухомого майна в Польщі. Придбання нерухомості іноземцем, що не є громадянином держав-членів ЄС, повинно передувати адміністративне рішення, винесене Міністерством Внутрішніх Справ. Зобов'язання також застосовуються до громадян держав-членів ЄС у разі придбання нерухомості, пов'язаної з лісовою та сільськогосподарською промисловістю. Крім того, купуючи акції в комерційній компанії, зареєстрованій в Польщі, також потрібен спеціальний дозвіл, якщо ця компанія є власником або держателем сервітуту на нерухоме майно, розташоване на території Польщі. Польське законодавство розглядає іноземця, як фізичну особу, що не володіє польським громадянством, юридичну особу з місцезнаходженням головного офісу за кордоном, організацію без утворення юридичної особи, встановлену фізичною особою, що не володіє польським громадянством та/або юридичною особою з місцезнаходженням за кордоном, встановлюється відповідно до іноземних правових норм, а також в якості юридичної особи та комерційного товариства без статусу юридичної особи, що прямо або побічно контролюються особами, згаданими вище. Зобов'язання отримати адміністративне рішення виникає у разі придбання нерухомого майна

іноземцем на підставі будь-якої правової форми. Тим не менш, є деякі винятки з цього правила.

Польське законодавство іноді дає право першої відмови, зарезервованої для третьої сторони, особливо державної влади. У таких випадках, сторони не можуть миттєво укласти певний договір купівлі-продажу, але повинні укласти умовний договір із застереженням, що певний договір буде укладено після повідомлення на користь права першої відмови і після неефективного збігу часу для здійснення права. Якщо правомочна влада хоче реалізувати своє право, зазначена угода буде укладена між продавцем та органом державної влади. Якщо правомочний орган відкликає своє право або не оголошує рішення реалізувати право у вказаний період часу, договірні сторони зможуть укласти остаточну угоду.

Приватизація національних суб'єктів господарювання

Завдяки центрально-спланованій моделі економічного управління під час комуністичної епохи, багато компаній були власністю держави. Через їх неефективність вимогам вільного ринку, держава постійно збувала такі активи на користь приватних інвесторів. Незважаючи на те, що процес приватизації почався на початку посткомуністичної епохи, багато цінних активів до цього часу належать державі. Нещодавно було оголошено про плани уряду з приватизації багатьох з цих компаній і це потрібно розглядати як сміливі наміри та потенційні можливості для бізнесу.

Закон від 30 серпня 1996 року по комерціалізації та приватизації є актом права, який регулює правила і процедури комерціалізації та приватизації.

Комерціалізація

Відповідно до зазначеного Закону, комерціалізація ("Komerccjalizacja") повинна складатися з перетворення державного підприємства ("Przedsiębiorstwo Państwowe") у

компанію, яка повинна стати правонаступником по всіх правовідносинах, що здійснювало державне підприємство. Державне підприємство є дуже специфічною формою ведення господарської діяльності, зарезервованою тільки для держави. Відповідно до Закону від 25 вересня 1981 року про державні підприємства, державне підприємство є самостійним, самоврядним і підприємством самофінансування, що має статус юридичної особи. Оскільки приватні особи не можуть володіти активами державного підприємства та бути його акціонерами, державне підприємство буде комерційним і перетворюється на звичайну компанію, діяльність якої регулюється правилами Комерційного кодексу. Якщо така дія виконується, то державне підприємство перетворюється на товариство з обмеженою відповідальністю або акціонерне товариство, в якому держава є власником частки статутного капіталу, акціонером. Таке підприємство може підлягати приватизації.

Форми приватизації

Є дві форми приватизації - непряма і пряма. За польським законодавством **непряма приватизація** це:

- придбання акцій для збільшення статутного капіталу одноосібних акціонерів компаній Державного казначейства, створених в результаті комерціалізації;
- передача акцій компанії, що перебувають у державній скарбниці.

Проте, державні підприємства, які не були допущені до діяльності, можуть бути приватизовані тільки у вигляді **прямої приватизації**, яка є утилізацією матеріальних і нематеріальних активів державного підприємства або організації, створеної в результаті комерціалізації у вигляді:

- (i) продажу підприємства;
- (ii) перетворення підприємства в компанію;

(iii) дає підприємству можливість розсуду.

Найбільш поширеною формою приватизації є саме непряма приватизація - передача акцій, що належать компаніям Державного казначейства, використовуючи акції для збільшення статутного капіталу одноосібних акціонерів компаній Державного казначейства. Таким чином, ядро приватизації є передача акцій - власність від держави до приватної особи. Походження вже існуючих акцій або тих, що видаються при збільшенні статутного капіталу є питанням другорядним.

Непрямі методи приватизації

Акції, що належать компаніям Державного казначейства, повинні бути передані наступним чином:

- За публічно оголошеною пропозицією;
- На громадському конкурсі;
- У результаті переговорів, проведених на основі публічного запрошення;
- Приймаючи пропозицію у відповідь на запрошення, оголошено в силу Закону про публічної оферти і визначення фінансових інструментів для організованої торгівельної системи і державних компаній;
- У результаті оголошеного публічно аукціону;
- В результаті продажу акцій на регульованому ринку.

Як правило, ніякі інші способи передачі акцій не допускаються для передачі акцій, що належать Державній скарбниці, та додаткових можливостей, які можуть бути надані Радою Міністрів в конкретних ситуаціях, за певними винятками.

Нижче представлені приклади непрямої приватизації:

Оголошена публічно пропозиція

Передача акцій в результаті публічно оголошеної оферти здійснюється відповідно до умов,

викладених в Цивільному кодексі. Пропозиція сумісна з положенням, що повинне включати умови матеріальної угоди про передачу частки та забезпечити запобігання без необхідності проведення тривалих переговорів щодо умов угоди.

Громадський конкурс

Громадський конкурс складається з публічного запрошення потенційних покупців, що подали заявки на покупку казначейських державних акцій. У згаданому запрошенні на участь у конкурсі, міністр державного казначейства вказує, зокрема, кількість і тип акцій, що є предметом тендеру, мінімальну ціну продажу, мінімальні вимоги у сфері інвестицій та соціальних зобов'язань, суму ставки облігацій, дату, місце і форму вкладу ставки облігацій, манеру, в якій представлені ставки поряд з обсягом інформації доступної про ціну.

Після спливу терміну прийому тендерних пропозицій, комітет, призначений міністром Державного казначейства, у відкритому порядку, відкриває всі заявки, подані потенційними покупцями і оцінює їх. Згодом, у закритому порядку, він оцінює переваги представлених заявок і або обирає найбільш вигідну пропозицію, або відмовляє від участі в торгах, не роблячи вибір. У процесі вибору найбільш вигідної пропозиції, комітет керується наступними критеріями, зазначеними у конкурсному оголошенні, зокрема за ціною, а також порядком і датою оплати купівельної вартості.

Переговори, проведені на основі публічного запрошення

Цей шлях приватизації, як правило, застосовується у приватизації середніх і великих компаній, чиї контрольні пакети акцій продаються стратегічним інвесторам. Переговори, проведені на основі публічного запрошення складаються з переговорів про придбання акцій в цій компанії. Переговори

проводяться у відповідності з процедурою, встановленою в Цивільному кодексі. Коли сторони прийти до порозуміння, що включає всі матеріальні положення та стосуються передачі акцій компанії, угода вважається укладеною. Вимога "публічної" процедури стосується тільки факту публічного запрошення до переговорів. Переговорний процес має закритий характер.

У випадку, коли переговори ведуться з більш ніж одним суб'єктом, продавець, якщо він не відмовляється від переговорів, може укласти договір тільки за тими положеннями, що були запропоновані продавцем, а саме, щодо найбільш вигідних умов та умов договору, зокрема, що стосуються ціни акцій, інших критеріїв, зазначених на переговорах, а також надійності і фінансового потенціалу суб'єктів, з якими ведуться переговори. Після завершення переговорів, компанія-учасник переговорів представляє в письмовій формі обов'язкові умови угоди, які вона пропонує. Продавець зобов'язаний повідомити всіх суб'єктів, допущених до переговорів про суб'єкта, якому був наданий ексклюзивний період для переговорів, а також про те, що угода про передачу акцій була вже укладена.

Прийняття пропозиції у відповідь на запрошення для купівлі акцій на фондовому ринку

Міністр Державного казначейства, діючи від імені Державного казначейства, може продати акції державних компаній на основі пропозиції, оголошеної на підставі Закону про публічну оферту та умови торгівлі фінансовими інструментами та державними компаніями. Ця процедура застосовується виключно щодо компаній, які котируються на фондовій біржі.

Публічно оголошений аукціон

Потенційні інвестори запрошуються до участі в аукціоні на підставі оголошень Міністра Державного казначейства, опублікованих у щоденній газеті загальнонаціонального значення. Аукціон може проводитись, якщо стартова ціна не нижча балансової вартості акцій.

В оголошенні міністр Державного казначейства визначає, зокрема, кількість і тип акцій, що є предметом аукціону, їх частку в початковому капіталі компанії; номінальну вартість однієї акції; стартову ціну; спосіб оплати купівельної вартості; суму застави; дату, місце і форму вкладу ставки облігацій; технічні додаткові умови, які повинні бути виконані в заявці на участь в аукціоні; місце; дату і годину початку аукціону; зміст угоди про продаж акцій.

Заявка на участь в аукціоні повинна бути представлена в письмовій формі і включати в себе: ім'я, прізвище та адресу чи фірмове найменування і зареєстроване місце суб'єкта, який зацікавлений в участі в аукціоні; адресу для кореспонденції; необхідні інші дані, що зазначались продавцем, і були викладені у запрошенні до участі в аукціоні. Заява повинна супроводжуватися отриманням підтвердження, що грошова застава була внесена.

Обсяг торгів облігаціями продавець вказує в розмірі від 1% до 10% від стартової ціни.

Тендерна гарантія може бути надана в одній або декількох формах, передбачених продавцем: готівкою; банківським чеком; банківським завірненням; банківською гарантією; страховою гарантією.

Цінова пропозиція зроблена, коли продавець і відповідний учасник аукціону підписали договір про купівлю-продаж акцій, зміст яких вказано в запрошенні до участі в аукціоні.

Продаж акцій на регульованому ринку

Регульований ринок є найпрестижнішим сегментом ринку цінних паперів, де індивідуальні та інституційні інвестори можуть купувати і продавати цінні папери. Регульований ринок дозволяє суб'єктам придбати капітал, необхідний для реалізації інвестицій, знайти стратегічного інвестора і створити позитивний імідж серед своїх клієнтів і підрядників.

Приватизація може відбуватися у вигляді продажу акцій, допущених до продажу на регульованому ринку. Для такої манери приватизації застосовуються положення, що регулюють торгівлю цінними паперами, і, зокрема, положення Закону про торгівлю фінансовими інструментами від 29 липня 2005 року і Закону про публічну оферту та умови торгівлі фінансовими інструментами і державними компаніями від 29 липня 2005 року.

Можливості приватизації

Різноманітність непрямих методів приватизації, а також гнучкість їх причин, робить приватизацію гарною можливістю для інвесторів отримати акції цінних компаній. Приватизація за допомогою фондового ринку передбачає, що ціна покупки єдиної акції повинна бути оцінена ринком разом з механізмами попиту та пропозиції.

Медичний сектор

Система охорони здоров'я Польщі зазвичай описується як неефективна і дорога. Для того, щоб відповідати очікуванням тисяч польських громадян, що вимагають належної охорони

здоров'я, були створені кілька об'єктів приватної охорони здоров'я, в основному лікарями, які помітили поганий стан охорони здоров'я і мали мужність почати свій власний бізнес. Це почалось в 1990 році і триває протягом майже двадцяти років, деякі з цих приватних ініціатив перетворюється на загальнонаціональні компанії медичного обслуговування, які здатні забезпечити широкий спектр медичних послуг.

Через неефективність системи охорони здоров'я і зростання числа приватних медичних закладів, легко припустити, що існує величезний попит на легко-доступні медичні послуги і що число клієнтів провайдерів приватних медичних послуг зростатиме. Хоча, в приватному секторі охорони здоров'я домінували кілька ключових гравців, цей ринок має ще великий потенціал для мільйонів середнього класу поляків в якості потенційних інвесторів. Таким чином, потенційні інвестори повинні розглянути медичні послуги, як потенційно прибуткові ділові можливості.

Нижче представлена загальна інформація про медичні послуги на території Республіки Польща, де особлива увага звертається на забезпечення медичних послуг приватними особами.

Надання медичних послуг регулюється Законом про медичну діяльність від 15 квітня 2011 року. Закон визначає, що медичні послуги надаються медичними установами. До згаданих Законом медичних установ відносяться:

1. Підприємці будь-якої з форм, передбачених для здійснення господарської діяльності;
2. Незалежні пости охорони здоров'я;
3. Бюджетні одиниці;
4. Науково-дослідні інститути, що займаються дослідженнями і розробками в медичній галузі;
5. Фонди й асоціації, статутною метою яких є виконання заходів у галузі охорони здоров'я та Статут якої дозволяє виконувати діяльність по охороні здоров'я.

Для того, щоб почати діяльність в сфері охорони здоров'я, вищезгадані установи повинні бути зареєстровані в реєстрі медичних установ. **Діяльність у сфері охорони здоров'я може бути проведена у вигляді:**

- (i) Бізнес-діяльності, здійснюваної фізичною особою;
- (ii) Громадянської організації;
- (iii) Компанії;
- (iv) Бюджетної одиниці.

Венчурний капітал

Польща вважається сприятливою країною для інвестицій венчурного фонду. За даними останніх досліджень, поляки серед тих, хто є найбільш схильними розпочати свій власний бізнес. Більше того, навіть найбільші польські компанії не є настільки великими, як їхні іноземні конкуренти. Крім того, польська економіка не була настільки залежною від світової фінансової кризи, як для прикладу інші європейські країни. Іншими словами, польські компанії готові розширюватись.

Майже всі компанії, що ведуть бізнес в Європейській економічній зоні (країни Європейського Союзу плюс Норвегія, Швейцарія та Ліхтенштейн) підлягають врегулюванню Положенням про конфіденційність даних ЄС. Компанії, які володіють базами даних роздрібних клієнтів (споживачів), перебувають під спеціальним зобов'язанням. Всі компанії ЄС засновані на тому, що передають персональні дані до США, підлягають врегулюванню правилами ЄС щодо конфіденційних даних.

Директива ЄС про захист даних

У Європейському Союзі, право на недоторканність приватного життя розглядається як фундаментальне право людини, і тому користується особливим захистом. З метою гармонізації правових положень в Європейському Союзі, була прийнята директива ЄС про захист даних. Ця директива була реалізована в правових системах всіх 27 держав-членів Європейського Союзу. Це означає, що в кожній європейській країні є частина законодавства, присвячена спеціально для захисту персональних даних.

Законодавство у всіх країнах-членах Європейського Союзу базується на основі Директиви ЄС про захист даних, але це не означає, що воно є ідентичним у всіх державах-членах ЄС. Є все таки важливі відмінності. На основі спільного знаменника, деякі країни прийняли більш ліберальний підхід, а інші - більш формальний. Узгоджену оцінку повинно бути зроблено за принципом «від країни до країни».

Регулятори конфіденційності

У кожній з держав-членів Європейського Союзу був призначений незалежний регулятор щодо питань, пов'язаних з конфіденційністю даних. Регулятори зазвичай користуються широкими повноваженнями щодо контролю за дотриманням правил конфіденційності даних та відіграють важливу роль у забезпеченні цих положень.

Захист даних

Взагалі, **вся інформація, що відноситься до ідентифікації людини вважається персональними даними.** Тим не менш, деякі відмінності між країнами-членами Європейського Союзу залишаються щодо дефініції захисту даних, що стосуються юридичних осіб (у більшості країн такі дані виключені з захисту) і контактних даних бізнесу. Дані про роздрібних клієнтів і дані, що стосуються персоналу, безумовно, розглядається як персональні дані.

Контролер проти Опрацьовувача

Важливі відмінності існують між роллю контролера і опрацьовувача персональних даних. **Контролер** є особою, яка приймає рішення про масштаби обробки даних, з метою обробки даних і, як правило управляє операціями обробки даних. **Опрацьовувачем** є компанія, яка надає певні послуги контролерам, залученим в обробці персональних даних, але не приймає стратегічні рішення. Ця відмінність важлива, оскільки контролер несе юридичну відповідальність за виконання значної кількості нормативних зобов'язань відносно обробки даних, а опрацьовувач ні.

Обробка даних в ЄС

Обробка персональних даних можлива тільки на обмежених засадах в Європейському Союзі. Найширшим і безпечним є згода **зацікавленої особи, в тому числі системи вибору.** Тим не менш, згода не завжди потрібна. Обробка персональних даних ґрунтується на принципі пропорційності, тобто опрацьовувачам дозволяється тільки обробляти дані, які об'єктивно необхідні для цілей виконання своїх завдань. **У більшості країн ЄС кожна база даних повинна бути доведена до регуляторів даних конфіденційності (існують деякі винятки).**

Особлива увага повинна бути приділена обробці даних персоналу. Деякі держави-члени ЄС прийняли позицію, де роботодавець тільки авторизований обробляти обмежену кількість інформації, що стосується персональних даних, як визначено в конкретних правилах. Зазвичай компанії застосовують форми згоди співробітника для отримання його персональних даних для різних операцій обробки даних, хоча в деяких державах-членах ЄС, таких як Польща, термін дії згоди працівника знаходиться під сумнівом.

Конфіденційні дані

Поняття конфіденційних даних є широким і охоплює таку інформацію, як расове або етнічне походження, релігійні чи ідеологічні переконання, стан здоров'я та медичну інформацію, членство в профспілках, політичні уподобання, сексуальна орієнтація, дані про судимість і т.д. Як правило, відповідно до норм ЄС, забороняється обробляти такі дані, якщо конкретні обмежені підстави не застосовуються. Отже, певна інформація, яка без обмежень обробляється в США, не завжди може бути оброблена таким же чином в Європі.

Передача персональних даних до США

Згідно з правилами Європейського Союзу, Сполучені Штати не розглядаються як країна, що забезпечує «достатній рівень захисту» щодо персональних даних. Отже, передача даних до США може підлягати спеціальним правилам. Якщо імпортер даних (компанія в США) не покривається програмою Safe Harbor, що діє під керівництвом американської Федеральної торгової комісії, компанія, що бере участь в такій передачі, як правило, повинна отримати дозвіл від Регулятора конфіденційності або явну згоду залученої особи (якої стосуються дані, що передаються)..

Типові положення

Для того, щоб полегшити передачу персональних даних між державами-членами ЄС і такими

країнами, як США, Європейська Комісія прийняла ряд договірних типових положень в цілях передачі таких даних. Ці положення визнаються як забезпечення належних гарантій, хоча вони не завжди виключають необхідність отримання дозволу на передачу даних.

WE DO MORE
THAN ADVISE
WE MAKE
THINGS HAPPEN

Whether representing a company, government or educational institution, nonprofit, or individual or family, Miller Canfield brings a depth of experience and an unwavering commitment to get things done.

160+ Year reputation and legal leadership
Established 1852 in Detroit, Michigan

300+ Lawyers and paralegals

180th Largest U.S. law firm according
to the *National Law Journal*

9 "Lawyers of the Year" by
Best Lawyers

135 Lawyers in leading referral guides, *Chambers USA*,
Best Lawyers, *Super Lawyers* and *European Legal Experts*

25+ Lawyers are Fellows of prestigious *American Colleges*,
including *Bond Counsel*, *Employee Benefits*, *Mortgage Attorneys*, *Real Estate Lawyers*, *Trial Lawyers*, *Trust and Estate Counsel*, *College of Labor and Employment Lawyers*, and the *Litigation Counsel of America*

+ We are the designated firm in Michigan and Poland in the Employment Law Alliance, a network of top labor and employment lawyers in the world – a powerful resource for clients facing local or global issues

**MILLER
CANFIELD**
millercanfield.com

View Our Upcoming Seminars + Events
millercanfield.com/events

ANTITRUST
 APPELLATE
 AUTOMOTIVE
 BANKRUPTCY, RESTRUCTURING
 + INSOLVENCY
 CANADIAN LAW
 CHARITABLE PLANNING
 CHINA LAW
 CORPORATE ADVISORS
 CORPORATE COMPLIANCE
 CRIMINAL DEFENSE
 DISCOVERY/EDISCOVERY
 + LEGAL TECH SERVICES
 ECONOMIC DEVELOPMENT
 EDUCATION LAW
 ELECTIONS + CAMPAIGNS
 EMPLOYEE BENEFITS
 EMPLOYMENT + LABOR
 ENERGY, TELECOM
 + PUBLIC UTILITIES
 ENVIRONMENTAL
 ESTATE PLANNING
 EXPORT CONTROLS + ITAR
 FAMILY LAW
 FINANCINGS
 HEALTH LAW
 IMMIGRATION
 INSURANCE
 INTELLECTUAL PROPERTY
 INTERNATIONAL DISPUTE
 RESOLUTION
 INTERNATIONAL TRADE
 INVESTMENT INCENTIVES
 LEGISLATION
 LENDING
 LITIGATION + DISPUTE RESOLUTION
 LOCAL GOVERNMENT
 RESTRUCTURING
 MERGERS + ACQUISITIONS
 MEXICAN LAW
 MILLAGE PLANNING
 OIL + GAS
 OSHA/MIOSHA
 POLISH LAW
 PROBATE + TRUST ADMINISTRATION
 PRODUCT SAFETY
 PUBLIC LAW – POWERS,
 OPEN MEETINGS + FOIA
 PUBLIC/PRIVATE PARTNERSHIPS
 REAL ESTATE
 REGULATORY
 SECURITIES LAW
 SUCCESSION PLANNING
 TAX
 VENTURE + TECHNOLOGY
 WEALTH TRANSFER PLANNING
 ZONING + PLANNING

» We Offer a Broad Array of Integrated Services in Over 55 Areas

UNITED STATES

DETROIT
 150 West Jefferson
 Suite 2500
 Detroit, Michigan 48226
 T: +1.313.963.6420
 F: +1.313.496.7500

ANN ARBOR
 101 North Main Street
 7th Floor
 Ann Arbor, Michigan 48104
 T: +1.734.663.2445
 F: +1.734.747.7147

GRAND RAPIDS
 99 Monroe Avenue, N.W.
 Suite 1200
 Grand Rapids, Michigan 49503
 T: +1.616.454.8656
 F: +1.616.776.6322

KALAMAZOO
 277 S. Rose Street
 Suite 5000
 Kalamazoo, Michigan 49007
 T: +1.269.381.7030
 F: +1.269.382.0244

LANSING
 One Michigan Avenue
 Suite 900
 Lansing, Michigan 48933
 T: +1.517.487.2070
 F: +1.517.374.6304

TROY
 840 W. Long Lake Road
 Suite 150
 Troy, Michigan 48098
 T: +1.248.879.2000
 F: +1.248.879.2001

CHICAGO
 225 W. Washington
 Suite 2600
 Chicago, Illinois 60606
 T: +1.312.460.4200
 F: +1.312.460.4201

TAMPA
 10150 Highland Manor Drive
 Suite 246
 Tampa, Florida 33610
 T: +1.813.314.2188

NEW YORK
 500 Fifth Avenue
 43rd Floor
 New York, New York 10110
 T: +1.212.704.4400
 F: +1.212.704.4410

CINCINNATI
 1900 Fifth Third Center
 511 Walnut Street
 Cincinnati, Ohio 45202
 T: +1.513.394.5252
 F: +1.513.394.5253

CANADA
WINDSOR
 100 Ouellette Avenue
 Suite 1300
 Windsor, Ontario N9A 6T3
 T: +1.519.946.2123
 or +1.313.962.1990
 F: +1.519.946.2133

CHINA
SHANGHAI
 30/F, Jing'an Kerry Centre
 1515 West Nanjing Road
 Shanghai, 200040
 T: +86.21.2221.2000
 or +1.212.704.4419
 F: +86.21.2221.2001

MEXICO

MONTERREY
 Ave. Batallón de San Patricio #111,
 Piso 28, Despacho 2801
 Colonia Valle Oriente,
 San Pedro Garza García
 Nuevo León, Mexico
 CP 66269
 T: +52.814160.3500
 F: +52.81.8335.0311

POLAND

GDYNIA
 ul. Batoiego 28-32
 81-366 Gdynia
 T: +48.58.782.0050
 F: +48.58.782.0060

WARSAW
 ul. Nowogrodzka 11
 5th Floor
 00-513 Warsaw
 T: +48.22.447.4300
 F: +48.22.447.4301

WROCLAW
 ul. Skarbowców 23A
 53-025 Wroclaw
 T: +48.71.780.3100
 F: +48.71.780.3101

■ millercanfield.com

Rev 10.15

MILLER CANFIELD

10.2015

USA ■ CANADA ■ MEXICO ■ POLAND ■ CHINA

millercanfield.com/Poland

